

Lietuvos banko finansinių ataskaitų rinkinys

2024 m.

Turinys

Nepriklausomo auditoriaus išvada Lietuvos Respublikos Seimui	2
Lietuvos banko balansas	4
Lietuvos banko pelno (nuostolio) ataskaita	6
Aiškinamasis raštas	7
1. Metinių finansinių ataskaitų sudarymo pagrindai ir pateikimas	7
2. Apskaitos politika	7
3. Finansinės rizikos valdymas	14
4. Su dalyvavimu Eurosistemoje susijusių operacijų finansinės apskaitos principai	16
5. Įvykiai po balanso datos, kas penkerius metus koreguojamas ECB kapitalo raktas	22
6. Pastabos dėl balanso	22
7. Pastabos dėl pelno (nuostolio) ataskaitos	35
8. Kitos pastabos	40
Santrumpos	42

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos Respublikos Seimui:

Nuomonė

Mes atlikome Lietuvos banko (toliau – Bankas) metinių finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro 2024 m. gruodžio 31 d. balansas ir tą dieną pasibaigusių metų pelno (nuostolio) ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant svarbių apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtas finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Banko 2024 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus pagal Europos Centrinio Banko (ECB) valdančios tarybos patvirtintas ECB gaires (ES) 2024/2941 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2024/31), nauja redakcija, Lietuvos banko įstatymą bei Lietuvos banko valdybos patvirtintą Lietuvos banko apskaitos politiką.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Banko pagal Tarptautinių apskaitos specialistų etikos standartų valdybos išleistą Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant tarptautinius nepriklausomumo standartus) (toliau – TASESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymu ir TASESV kodeksu.

Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinį

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Europos Centrinio Banko (ECB) valdančios tarybos patvirtintas ECB gaires (ES) 2024/2941 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2024/31), nauja redakcija, Lietuvos banko įstatymą bei Lietuvos banko valdybos patvirtintą Lietuvos banko apskaitos politiką, ir tokia vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų rinkiniui parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansinių ataskaitų rinkinį, vadovybė privalo įvertinti Banko gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Banką ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Banko finansinių ataskaitų rinkinio rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų rinkinio auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinių ataskaitų rinkinys kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytas dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinių ataskaitų rinkiniu.

Atlikdami auditą pagal tarptautinius audito standartus, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų rinkinio reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Banko vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Banko gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinių ataskaitų rinkinyje arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bankas negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Auditorius Romanas Skrebnevskis
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000471

UAB „ROSK Consulting“
Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001514

Vilnius, Lietuva
2025 m. balandžio 18 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada.

Lietuvos banko balansas

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2024 12 31	2023 12 31
TURTAS			
1. Auksas ir gautinas auksas	1	470 628	350 067
2. Pretenzijos ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta		6 664 746	5 251 566
Iš TVF gautinos lėšos	2	890 842	850 100
Sąskaitos bankuose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas	3	5 773 904	4 401 466
3. Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta	4	570 807	429 376
4. Pretenzijos ne euro zonos rezidentams eurai	5	7	45 601
5. Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai	6	–	478 810
Pagrindinės refinansavimo operacijos		–	–
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos		–	478 810
Koreguojamosios grįžtamosios operacijos		–	–
Struktūrinės grįžtamosios operacijos		–	–
Ribinio skolinimo galimybė		–	–
Kreditai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole		–	–
6. Kitos pretenzijos euro zonos kredito įstaigoms eurai	7	3 956	799
7. Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurai		11 293 199	12 348 160
P pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai	8	10 746 656	11 766 599
Kiti vertybiniai popieriai	9	546 543	581 561
8. Valdžios sektoriaus skola eurai		–	–
9. Vidinės Eurosistemos pretenzijos		12 374 945	9 991 989
Dalyvavimas ECB	10	220 464	213 408
Pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas	11	239 399	233 496
Pretenzijos, susijusios su TARGET	12	11 228 224	8 578 742
Grynosios pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje	13	686 858	938 629
Kitos grynosios Eurosistemos pretenzijos	26	–	27 714
10. Nebaigtų atsiskaitymų lėšos		–	–
11. Kitas turtas		560 361	550 547
Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas	14	44 539	39 996
Kitas finansinis turtas	15	357 370	350 326
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	16	23 593	11 384
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos	17	134 084	147 873
Kitas įvairus turtas	18	775	968
VISAS TURTAS		31 938 649	29 446 915

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2024 12 31	2023 12 31
ĮSIPAREIGOJIMAI			
1. Banknotai apyvartoje	19	8 624 708	8 274 959
2. Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai	20	13 306 424	11 605 490
Einamosios sąskaitos (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą)		573 225	572 342
Indėlių galimybė		12 733 199	11 033 148
Terminuotieji indėliai		–	–
Koreguojamosios grįžtamosios operacijos		–	–
Indėliai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole		–	–
3. Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai	21	34 540	42 300
4. Išleisti skolos sertifikatai		–	–
5. Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurai	22	5 710 697	5 595 195
Įsipareigojimai valdžios sektoriui		4 295 638	3 594 829
Kiti įsipareigojimai		1 415 059	2 000 366
6. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurai	23	1 049 505	1 132 604
7. Įsipareigojimai euro zonos rezidentams užsienio valiuta	24	224 539	291 017
8. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta	25	18 689	1 162
9. TVF suteiktų specialiųjų skolinimosi teisių atitikmuo	2	703 082	681 391
10. Vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai		6 316	–
Įsipareigojimai, susiję su TARGET		–	–
Grynieji įsipareigojimai, susiję su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje		–	–
Kiti grynieji Eurosistemos įsipareigojimai	26	6 316	–
11. Nebaigtų atsiskaitymų lėšos		8	5 920
12. Kiti įsipareigojimai		309 312	297 279
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	16	8 463	9 431
Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	27	27 079	20 920
Kiti įvairūs įsipareigojimai	28	273 770	266 928
13. Atidėjiniai		474 495	428 155
Atidėjiniai rizikoms	29	467 370	422 410
Kiti atidėjiniai	30	7 125	5 745
14. Perkainojimo sąskaitos	31	799 982	544 451
15. Kapitalas	32	532 610	523 343
Įstatinis kapitalas		60 000	60 000
Atsargos kapitalas		472 610	463 343
16. Ankstesnių metų susikaupę nuostoliai		–	–
17. Metų pelnas (nuostolis)		143 742	23 649
VISI ĮSIPAREIGOJIMAI		31 938 649	29 446 915

Lietuvos banko pelno (nuostolio) ataskaita

(tūkst. Eur)

	Pastabos	2024 m.	2023 m.
1. Grynosios palūkanų pajamos (išlaidos)	33	165 755	110 510
Palūkanų pajamos		767 376	564 739
Palūkanų išlaidos		(601 621)	(454 229)
2. Grynasios finansinių operacijų ir vertės sumažėjimo rezultatas	34	33 367	24 733
Grynosios realizuotosios pajamos (išlaidos) iš finansinių operacijų		90 427	35 598
Finansinių straipsnių vertės sumažėjimas		(57 060)	(10 865)
3. Grynasios pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas	35	(7 195)	26 343
4. Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)	36	19 768	13 830
5. Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse	37	40 704	32 683
6. Kitos pajamos	38	2 942	1 807
7. Personalo išlaikymo išlaidos	39	(34 400)	(28 228)
8. Administracinės išlaidos	40	(22 920)	(20 661)
9. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo išlaidos	14	(5 094)	(4 970)
10. Banknotų gamybos išlaidos	41	(1 621)	(1 548)
11. Kitos išlaidos	42	(2 604)	(1 321)
PELNAS (NUOSTOLIS) IKI PERVEDIMŲ IŠ ATIDĖJINIŲ (I ATIDĖJINIUS) RIZIKOMS		188 702	153 178
12. Pervedimai iš atidėjinių (į atidėjinius) rizikoms	29	(44 960)	(129 529)
METŲ PELNAS (NUOSTOLIS)		143 742	23 649

Lietuvos banko 2024 m. finansinių ataskaitų rinkinys patvirtintas Lietuvos banko valdybos 2025 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 03-66.

Valdybos pirmininkas

Gediminas Šimkus

(pasirašyta el. parašu)

Korporatyvinių paslaugų departamento direktorius

Marius Adomavičius

(pasirašyta el. parašu)

Aiškinamasis raštas

1. Metinių finansinių ataskaitų sudarymo pagrindai ir pateikimas

Nuo 2015 m. sausio 1 d. Lietuva yra euro zonos narė.

Lietuvos bankas finansinę apskaitą tvarko ir metines finansines ataskaitas sudaro vadovaudamasis Europos Centrinio Banko (ECB) valdančiosios tarybos patvirtintomis ECB gairėmis (ES) 2024/2941 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2024/31), nauja redakcija (toliau – Apskaitos gairės), Lietuvos banko įstatymu ir Lietuvos banko valdybos patvirtinta Lietuvos banko apskaitos politika. Tose finansinės apskaitos srityse, kurių nereglamentuoja Apskaitos gairės ir Lietuvos banko apskaitos politika ir kai nėra atitinkamai sričiai taikomų ECB reikalavimų arba nurodymų, vadovaujamosi Europos Sąjungos (ES) teisės aktais patvirtintų tarptautinių apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų principais.

2. Apskaitos politika

2.1. Bendrieji principai

Lietuvos banko finansinė apskaita tvarkoma vadovaujantis šiais pagrindiniais apskaitos principais: veiklos tęstinumo, kaupimo ir įvykių po balanso datos.

Kokybinės Lietuvos banko sudaromų metinių finansinių ataskaitų savybės yra šios: ekonominė realybė ir skaidrumas, atsargumas, reikšmingumas, nuoseklumas ir palyginamumas.

Auksas, apyvartiniai vertybiniai popieriai ir kitas, esantis finansinio turto sudėtyje, balansinis ir nebalansinis turtas bei įsipareigojimai (toliau – finansiniai straipsniai) į finansinę apskaitą įrašomi įsigijimo (sandorio) verte ir metinėse finansinėse ataskaitose parodomi pagal jų rinkos kainą (išskyrus kitame finansiniame turte parodomas neapyvartines nuosavybės priemones ir amortizuota verte vertinamus skolos vertybinius popierius). Aukso, kiekvienos emisijos skolos ir nuosavybės apyvartinių vertybinių popierių bei išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių (angl. *to be announced*, TBA) ir kiekvieno išvestinio sandorio perkainojimo pagal rinkos kainą rezultatų apskaita tvarkoma atskirai.

Finansiniai straipsniai užsienio valiuta metinėse finansinėse ataskaitose parodomi eurai pagal rinkos kursą¹. Kiekvienos užsienio valiutos perkainojimo pagal rinkos kursą rezultatų apskaita tvarkoma atskirai.

Lietuvos bankas nerealizuotųjų perkainojimo rezultatų pripažinimui taiko asimetrinį principą, įteisintą Apskaitos gairėse. Pagal jį, nerealizuotasis perkainojimo nuostolis, susidaręs finansinių metų pabaigoje dėl atskiros finansinio straipsnio perkainojimo pagal rinkos kainą ar rinkos kursą ir viršijantis į perkainojimo sąskaitą įrašytą ankstesnį su tuo pačiu finansiniu straipsniu susijusį nerealizuotąjį perkainojimo prieaugį, pripažįstamas einamųjų finansinių metų išlaidomis. Šis nerealizuotasis perkainojimo nuostolis negali būti dengiamas paskesniais metais dėl rinkos kainos ar rinkos kurso pokyčių susidariusiu to paties finansinio straipsnio perkainojimo prieaugiu arba kompensuojamas kito finansinio straipsnio perkainojimo prieaugiu. Nerealizuotasis perkainojimo prieaugis, susidaręs finansinių metų pabaigoje dėl atskiros finansinio straipsnio perkainojimo pagal rinkos kainą ir rinkos kursą, parodomas perkainojimo sąskaitose.

Apskaičiuojant aukso, vertybinių popierių ir užsienio valiutos realizuotuosius ir nerealizuotuosius rezultatus, šių finansinių straipsnių įsigijimo vertei nustatyti taikomas vidurkinio kurso ir vidurkinės kainos metodas.

---

¹ Rinkos kursas – euro ir užsienio valiutos orientacinis kursas, nustatomas kasdienės suderinimo tarp Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) centrinių bankų bei kitų centrinių bankų procedūros metu ir skelbiamas ECB.

Pajamos ir išlaidos apskaitoje pripažįstamos tuo metu, kai jos yra uždirbamos arba patiriamos, o ne tada, kai jos gaunamos arba sumokamos. Pajamos ir išlaidos užsienio valiuta pripažįstamos eurai pagal jų įtraukimo į apskaitą dienos rinkos kursą ir tą dieną daro įtaką atitinkamos užsienio valiutos pozicijai.

2.2. Užsienio valiuta

Euro ir užsienio valiutų, kuriomis Lietuvos bankas turi didžiausias pozicijas, rinkos kursai

(valiutos vnt. už 1 Eur)

Valiutos pavadinimas	Kodas	2024 12 31	2023 12 31	Pokytis, proc.
Australijos doleris	AUD	1,67720	1,62630	3,1
Didžiosios Britanijos svaras sterlingų	GBP	0,82918	0,86905	(4,6)
Japonijos jena	JPY	163,060	156,330	4,3
JAV doleris	USD	1,03890	1,10500	(6,0)
Kanados doleris	CAD	1,49480	1,46420	2,1
Kinijos juanis	CNY	7,58330	7,85090	(3,4)
Specialiosios skolinimosi teisės (SST)	XDR	0,79719	0,82257	(3,1)

Užsienio valiutos vidurkinis kursas perskaičiuojamas kiekvieną dieną, atsižvelgiant į atitinkamos užsienio valiutos pozicijos padidėjimą ir šios valiutos visų dienos įsigijimų (jeigu pozicija teigiama) arba visų dienos pardavimų (jeigu pozicija neigiama) vidurkinį kursą. Kai užsienio valiutos teigiama pozicija sumažėja (neigiama pozicija padidėja), skaičiuojamas realizuotasis rezultatas.

Lietuvos banko grynasis turtas (įsipareigojimai) pagal užsienio valiutas atskleistas 44 pastaboje „Lietuvos banko turtas ir įsipareigojimai pagal užsienio valiutas“.

Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus nerealizuotąjį atskiros užsienio valiutos perkainojimo nuostolį, šios užsienio valiutos vidurkinis kursas tikslinamas pagal tų finansinių metų paskutinės darbo dienos rinkos kursą.

2.3. Auksas

Auksas metinėse finansinėse ataskaitose parodomas pagal finansinių metų paskutinės darbo dienos vienos Trojos uncijos rinkos kainą eurai.

Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus nerealizuotąjį aukso perkainojimo nuostolį, aukso vidurkinė kaina tikslinama pagal finansinių metų paskutinės darbo dienos rinkos kainą.

Operacijos, susijusios su aukso apsikeitimo sandoriais, apskaitoje parodomos taip pat kaip ir atpirkimo sandoriai.

2.4. Apyvartiniai vertybiniai popieriai

Apyvartiniai skolos ir nuosavybės vertybiniai popieriai į balansinę apskaitą įtraukiami įsigijimo verte atsiskaitymo pagal sandorį dieną.

Pinigų politikos tikslais laikomi skolos vertybiniai popieriai balanse parodomi amortizuota verte, atėmus jų vertės sumažėjimą. Kiti apyvartiniai vertybiniai popieriai balanse parodomi pagal finansinių metų paskutinės darbo dienos rinkos kainą (87 % tikrosios vertės 2024 m. gruodžio 31 d. ir 80 % – 2023 m. gruodžio 31 d.) arba taikant atitinkamą pajamingumo kreivę (13 % tikrosios vertės 2024 m. gruodžio 31 d. ir 20 % – 2023 m. gruodžio 31 d.). Perkainojimo rezultatai dėl vertybinių popierių rinkos kainos ir dėl užsienio valiutos rinkos kurso pokyčių parodomi atskirose perkainojimo sąskaitose.

Kiekvienos emisijos vertybinių popierių vidurkinė kaina perskaičiuojama darbo dienos pabaigoje atsižvelgiant į visų per dieną įsigytų tos pačios emisijos vertybinių popierių kiekį ir jų dienos pirkimų vidurkinę kainą. Pagal šią

perskaičiuotą vidurkinę kainą apskaičiuojamos tą pačią dieną parduotų tos emisijos vertybinių popierių realizuotosios pajamos arba išlaidos. Hipoteka užtikrintų vertybinių popierių (angl. *mortgage-backed securities*) atveju realizuotosios pajamos arba išlaidos apskaičiuojamos informacijos apie faktoriaus (nurodančio dar negrąžintų paskolų vertės išraišką procentais) pasikeitimą gavimo dieną, atsižvelgiant į šios hipoteka užtikrintų vertybinių popierių emisijos grąžinamos dalies nominaliąją vertę ir tą pačią dieną apskaičiuotą šių vertybinių popierių vidurkinę kainą.

Su skolos vertybiniais popieriais kartu nupirkta atkarpos išmoka į vertybinių popierių įsigijimo vertę neįskaitoma, apskaitoje ji parodoma atskirame balanso straipsnyje kaip kitas turtas.

Su nuosavybės vertybiniais popieriais kartu nupirktų dividendų suma įtraukiama į įsigijimo vertę. Dividendai, nupirkti po jų paskelbimo dienos, apskaitoje parodomi atskirame balanso straipsnyje kaip kitas turtas.

Skolos vertybinių popierių atkarpa pripažįstama palūkanų pajamomis kiekvieną dieną nuo atsiskaitymo pagal pirkimo sandorį dienos iki skolos vertybinių popierių išpirkimo arba atsiskaitymo pagal pardavimo sandorį dienos.

Skolos vertybinių popierių įsigijimo vertės ir nominaliosios vertės skirtumas – nuolaida arba premija – pripažįstamas palūkanų pajamomis arba išlaidomis tolygiai kiekvieną dieną nuo atsiskaitymo pagal pirkimo sandorį dienos iki skolos vertybinių popierių išpirkimo arba atsiskaitymo pagal pardavimo sandorį dienos. Su infliacija susietų vertybinių popierių nominalo vertė indeksuojama pagal infliacijos indeksą kiekvieną dieną nuo atsiskaitymo pagal pirkimo sandorį dienos iki vertybinių popierių išpirkimo arba atsiskaitymo pagal pardavimo sandorį dienos, nominalo vertės pokytį pripažįstant palūkanų pajamomis arba išlaidomis.

Skolos vertybinių popierių be atkarpos nuolaida arba premija kaupiama taikant vidaus grąžos metodą (angl. *internal rate of return*), o skolos vertybinių popierių su atkarpa nuolaida arba premija – taikant tiesinį metodą.

Finansinių metų pabaigoje išlaidomis pripažinus nerealizuotąjį atskiros emisijos vertybinių popierių perkainojimo nuostolį, šios emisijos vertybinių popierių vidurkinė kaina tikslinama pagal finansinių metų paskutinės darbo dienos jų rinkos kainą.

2.5. Neapyvartinės nuosavybės priemonės

Neapyvartinės nuosavybės priemonės – Lietuvos banko reikmėms laikomos ilgalaikės investicijos į nuosavybės vertybinius popierius siekiant dalyvauti tam tikros įmonės, kurios nuosavybės vertybiniais popieriais viešai neprekiuojama ir jų kaina nėra kotiruojama rinkoje, veikloje. Apskaitoje šios investicijos parodomos įsigijimo verte, atsižvelgus į šių nuosavybės priemonių vertės sumažėjimą.

2.6. Pajamos ir išlaidos

Pelno (nuostolio) ataskaitoje atskirų finansinių straipsnių ar priemonių palūkanos parodomos grynąja verte (palūkanų pajamos mažinamos su tuo pačiu finansiniu straipsniu ar priemone susijusiomis palūkanų išlaidomis).

Realizuotosios pajamos ir išlaidos, susijusios su užsienio valiutos, aukso ir vertybinių popierių pardavimu, įtraukiamos į pajamų ir išlaidų sąskaitas. Šios pajamos ir išlaidos apskaičiuojamos atsižvelgiant į atitinkamo finansinio straipsnio vidurkinį kursą arba kainą.

Finansinių straipsnių nerealizuotieji perkainojimo prieaugiai nepripažįstami pajamomis, jie parodomi perkainojimo sąskaitose. Nerealizuotieji perkainojimo nuostoliai, viršijantys su atitinkamu finansiniu straipsniu susijusį perkainojimo prieaugį, finansinių metų pabaigoje pripažįstami išlaidomis.

Turto vertės sumažėjimas pripažįstamas išlaidomis ir nėra panaikinamas paskesniais metais, nebent vertė padidėja, o tą padidėjimą galima susieti su konkrečiu įvykiu, įvykusi po to, kai vertės sumažėjimas buvo pirmą kartą įtrauktas į apskaitą.

Dividendai už apyvartinius nuosavybės vertybinius popierius į apskaitą įtraukiami, kai yra paskelbiami, o dividendai už nuosavybės priemones, laikomas banko reikmėms, – kai jie gaunami arba gaunamas pranešimas apie jų paskirstymą.

2.7. Grįžtamieji sandoriai

Grįžtamieji sandoriai yra operacijos, kurias atlikdamas Lietuvos bankas perka arba parduoda turtą sudarydamas atpirkimo sandorį arba vykdo įkaitu užtikrintas kredito operacijas.

Atpirkimo skolinimosi sandoriai apskaitoje parodomi kaip įkeitimu užtikrinti kitų sandorių šalių indėliai: balanso įsipareigojimų dalyje įrašomi įsipareigojimai grąžinti pinigus, o finansinis turtas, sutartyje nurodytas kaip įkaitas (jis pagal šiuos sandorius yra parduodamas ir atperkamas), sandorių galiojimo laikotarpiu ir toliau rodomas balanso turto dalyje. Kaip įkaitas sumokėtos piniginės lėšos rodomos balanso turto dalyje.

Atpirkimo investavimo sandoriai apskaitoje parodomi balanso turto dalyje kaip banko suteikti kreditai, o gautas įkaitas, kuris pagal šiuos sandorius yra perkamas, o vėliau parduodamas, sandorių galiojimo laikotarpiu banko balanse neparodomas ir neperkainojamas. Kaip įkaitas gautos piniginės lėšos rodomos balanso įsipareigojimų dalyje.

Atpirkimo investavimo ir atpirkimo skolinimosi sandoriuose numatyto įkaito pirkimo ir atpirkimo verčių skirtumas pripažįstamas palūkanų pajamomis arba išlaidomis tolygiai kiekvieną dieną per visą sandorio galiojimo laikotarpį.

Siekdamas palaikyti obligacijų ir jų skolinimo rinkos likvidumą, Lietuvos bankas kartu su ECB ir kitais Eurosistemos nacionaliniais centriniais bankais (NCB) skolina pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą ir specialiąją pandeminę pirkimo programą įsigytus vertybinius popierius. Lietuvos bankas vertybinius popierius skolina per pasirinktą agentą ir pagal savo vertybinių popierių saugotojo siūlomas atsiskaitymų neįvykimo prevencijos bei strateginio skolinimo programas. Vertybinių popierių skolinimo atveju vertybiniai popieriai sandorių galiojimo laikotarpiu ir toliau rodomi balanso turto dalyje.

2.8. Valiutų keitimo sandoriai

Pagal neatidėliotinus valiutų keitimo sandorius, išankstinius valiutų keitimo sandorius ir valiutų apsiskeitimo sandorius gautina ir mokėtina užsienio valiuta turi įtakos atitinkamos užsienio valiutos pozicijai sandorio sudarymo dieną ir parodoma nebalansinėse sąskaitose nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos.

Skirtumas tarp išankstinio valiutų keitimo ar valiutų apsiskeitimo sandorio vertės neatidėliotinu kursu ir sandorio vertės išankstiniu kursu pripažįstamas palūkanų pajamomis arba išlaidomis, kurios kaupiamos tolygiai kiekvieną dieną per visą sandorio galiojimo laikotarpį.

Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo (angl. *non-deliverable foreign exchange forwards*) nuo jų sudarymo iki pabaigos dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje tariamąja verte, apskaičiuota pagal sandorio išankstinį kursą. Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę kaip nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumas. Finansinių metų pabaigoje nerealizuotasis perkainojimo nuostolis pripažįstamas išlaidomis pelno (nuostolio) ataskaitoje ir parodomas balanso įsipareigojimų dalyje, o nerealizuotasis perkainojimo prieaugis atvaizduojamas balansinėse perkainojimo sąskaitose. Skirtumas tarp sandorio išankstinio kurso ir neatidėliotino kurso, galiosiančio atsiskaitymo pagal sandorį dieną, atsižvelgus į sukauptą vertės sumažėjimą, pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis.

2.9. Išankstiniai vertybinių popierių sandoriai

Pagal išankstinius vertybinių popierių sandorius perkami arba parduodami vertybiniai popieriai parodomi nebalansinėje apskaitoje nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos sandorio išankstine kaina (angl. *forward price of the transaction*). Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę.

Išankstinių vertybinių popierių sandorių atsiskaitymo dieną vertybinių popierių pirkimo arba pardavimo operacijos parodomos balansinėse sąskaitose pagal šių vertybinių popierių tos dienos rinkos kainą, o šios kainos ir sandorio kainos skirtumas pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis.

2.10. Išankstiniai dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandoriai

Pagal išankstinius dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorius perkami arba parduodami vertybiniai popieriai parodomi nebalansinėje apskaitoje nuo sandorio sudarymo iki atsiskaitymo dienos sandoryje numatyta kaina. Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę.

Išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių vidurkinė kaina perskaičiuojama darbo dienos pabaigoje atsižvelgiant į visų per dieną į šią poziciją įsigytų tos pačios emisijos vertybinių popierių kiekį ir jų dienos pirkimų vidurkinę kainą. Pagal šią perskaičiuotą vidurkinę kainą apskaičiuojamos tą pačią dieną iš šios pozicijos parduotų tos emisijos išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių realizuotosios pajamos arba išlaidos.

Išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių atsiskaitymo dieną vertybinių popierių pirkimo arba pardavimo operacijos parodomos balansinėse sąskaitose pagal šių vertybinių popierių sandoryje numatytą įsigijimo kainą.

2.11. Ateities sandoriai

Ateities sandoris (angl. *future contract*) – standartizuotas biržose prekiaujamas finansinis sandoris (palūkanų normų, akcijų indeksų, valiutų, aukso ir žaliavų), pagal kurį sutartu laiku ateityje įsipareigojama nupirkti arba parduoti sutartą turtą sandorio sudarymo metu sutarta kaina. Ateities sandoriai nuo jų sudarymo dienos iki nutraukimo arba įvykdymo dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje jų nominaliąja verte. Šių sandorių kasdienis kintamosios maržos pokytis pripažįstamas realizuotosiomis pajamomis arba išlaidomis. Komisiniai mokesčiai, susiję su ateities sandoriais, pripažįstami komisinių ir kitų atlygių išlaidomis.

2.12. Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai

Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai nuo jų sudarymo dienos iki nutraukimo arba įvykdymo dienos parodomi nebalansinėje apskaitoje sandoriuose sutarta suma. Šių sandorių vertės pokytis dėl rinkos kainos parodomas balanse pagal finansinių metų pabaigos būklę kaip nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumas. Finansinių metų pabaigoje nerealizuotasis perkainojimo nuostolis pripažįstamas išlaidomis pelno (nuostolio) ataskaitoje, parodomas balanso įsipareigojimų dalyje ir yra amortizuojamas tiesiniu metodu iki sandorio pabaigos dienos. Nerealizuotasis perkainojimo prieaugis parodomas balansinėse perkainojimo sąskaitose. Palūkanų pajamos ir išlaidos kaupiamos tolygiai kiekvieną dieną per visą sandorio galiojimo laiką.

2.13. Ilgalais materialusis ir nematerialusis turtas

Prie ilgalaikio materialiojo turto priskiriami materialieji turto objektai, kurie nenusidėvi per vienus metus ir kurių įsigijimo vertė (įskaitant pridėtinės vertės mokestį) yra ne mažesnė kaip 2 000 Eur. Prie ilgalaikio nematerialiojo turto priskiriami materialios substancijos neturintys turto objektai, teikiantys ekonominę naudą ne trumpiau kaip vienus metus ir kurių įsigijimo vertė yra ne mažesnė kaip 2 000 Eur. Ilgalais materialusis ir nematerialusis

turtas apskaitoje pripažįstamas įsigijimo verte, kuri mažinama jo sukauptu nusidėvėjimu (amortizacija) ir vertės sumažėjimu. Banko viduje sukurtas nematerialusis turtas apskaitoje pripažįstamas, jeigu atitinka pripažinimo ilgalaikiu turtu kriterijus. Tokio turto įsigijimo vertę sudaro turtui sukurti įsigytų paslaugų, sunaudoto turto ir (arba) jo nusidėvėjimo (amortizacijos) išlaidos. Nebaigto kurti arba rekonstruoti ilgalaikio turto, žemės, meno kūrinių, muziejaus fondų, į kultūros vertybių registrą įtraukto materialiojo turto, išskyrus pastatus, nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Kito ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas visą numatytą turto naudingo tarnavimo laiką taikant tiesinį metodą.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas

Ilgalaikis turtas	Metai
Materialusis turtas	
Pastatai	44–59
Pinigų skaičiavimo įranga	8–15
Kompiuterių įranga	3–8
Transporto priemonės	12
Kitas inventorių (baldai, kabinetų įranga ir kt.)	5–30
Nematerialusis turtas	3–10

Nustačius, kad ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas reikšmingai pasikeitė, tikslinamas likęs nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis.

Pardavus ilgalaikį turtą, šio turto pardavimo vertės ir balanse parodytos jo vertės skirtumas pripažįstamas pajamomis arba išlaidomis.

Ilgalaikio turto palaikymo ir priežiūros išlaidos pripažįstamos tada, kai jos patiriamos.

2.14. Nuoma

Nuomos teise naudojamas materialusis turtas ir su juo susiję nuomos įsipareigojimai į balansą įtraukiami nuomos laikotarpio pradžios dieną ir atitinkamai parodomi balanso straipsniuose „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“ ir „Kiti įvairūs įsipareigojimai“. Už nuomos įsipareigojimą sumokėtos palūkanos parodomos pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnyje „Palūkanų išlaidos“ kaip kitos palūkanų išlaidos.

Nuomos teise naudojamas turtas apskaitoje pripažįstamas, jeigu atitinka pripažinimo ilgalaikiu materialiuoju turtu kriterijus (žr. Aiškinamojo rašto 2.13 dalį „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“), ir parodomas įsigijimo verte, sumažinta nusidėvėjimu. Nusidėvėjimas skaičiuojamas visą turto nuomos laiką taikant tiesinį metodą. Pagal 2024 m. pabaigos būklę nuomos teise naudojamo turto naudingo tarnavimo laikas yra nuo trejų iki penkerių metų.

Nuomos teise naudojamo turto įsigijimo vertę sudaro pripažintų diskontuotų nuomos įsipareigojimų suma, pradinės tiesioginės išlaidos ir nuomos įmokos, sumokėtos iki nuomos laikotarpio pradžios dienos, atėmus gautas nuomos paskatas, bei planuojamos turto atkūrimo iki pradinės būklės išlaidos.

Nuomos įsipareigojimas į apskaitą įtraukiamas būsimų nuomos mokėjimų dabartine verte, diskontuota taikant nuomos sutartyje nustatytą palūkanų normą. Kai sutartyje palūkanų norma nenurodoma, taikoma nuomos sutarties sudarymo metu galiojusi Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų norma. Kai dėl pakitusių indeksavimo ar kokių nors kitokių nuomos sutarties sąlygų pasikeičia būsimos nuomos įmokos, nuomos įsipareigojimas perskaičiuojamas. Perskaičiavus nuomos įsipareigojimą, atitinkamai koreguojama nuomos teise naudojamo turto dabartinė vertė.

2.15. Banknotai ir monetos apyvartoje

Euro zonos NCB ir ECB, kartu sudarantys Eurosistemą, leidžia eurų banknotus². Bendra apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertė paskirstoma Eurosistemos centriniams bankams kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną pagal banknotų paskirstymo raktą³.

ECB paskirta 8 proc. visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertės, kiti 92 proc. paskirstomi NCB pagal Eurosistemos kapitalo raktą. Kiekvienam nacionaliniam centriniam bankui paskirstytų banknotų dalis atskleidžiama jų balanso įsipareigojimų 1 straipsnyje „Banknotai apyvartoje“.

Skirtumas tarp kiekvienam nacionaliniam centriniam bankui pagal banknotų paskirstymo raktą paskirstytos banknotų vertės ir faktiškai į apyvartą išleistų banknotų vertės parodomas kaip vidinis Eurosistemos likutis, už kurį gaunamos arba mokamos palūkanos⁴, skaičiuojamos pagal ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose⁵.

Šios palūkanų pajamos arba išlaidos atskleidžiamos pelno (nuostolio) ataskaitos 1 straipsnyje „Grynosios palūkanų pajamos (išlaidos)“ (žr. 33 pastabą „Grynosios palūkanų pajamos (išlaidos)“).

Siekiant išvengti reikšmingų NCB santykinų pinigų politikos pajamų svyravimų prie Eurosistemos prisijungus naujiems nariams, grynosios vidinės Eurosistemos pretenzijos (įsipareigojimai) dėl eurų banknotų apyvartoje paskirstymo tikslinamos kompensacinėmis sumomis, kurios pradedamos taikyti naujo Eurosistemos nario euro įvedimo metais ir tolygiai mažinamos per kitus penkerius metus. Dėl *Hrvatska narodna banka* prisijungimo prie Eurosistemos kompensacinių sumų taikymo laikotarpis prasidėjo nuo 2023 m. sausio 1 d. ir truks iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Lietuvos banko į apyvartą išleistų apyvartinių eurų monetų nominalioji vertė parodoma balanso įsipareigojimų 12 straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“ (žr. 28 pastabą „Kiti įvairūs įsipareigojimai“).

Lietuvos banko į apyvartą išleistų ir po euro įvedimo iš apyvartos negrąžintų litų⁶ banknotų ir apyvartinių litų monetų nominalioji vertė parodoma balanso įsipareigojimų 12 straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Kolekcinį eurų monetų ir kitų numizmatinių vertybių pardavimo vertė (be PVM) pripažįstama pajamomis.

Banknotų ir monetų gamybos ir jų apyvartos išlaidos pripažįstamos, kai yra patiriamos, ir nesiejamos su pinigų išleidimu į apyvartą.

2.16. Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams

Lietuvos banko valdyba, siekdama, kad Lietuvos bankas turėtų pakankamai finansinių išteklių, kuriais būtų galima padengti finansinio turto, įskaitant finansinį turtą, įgytą vykdant Eurosistemos pinigų politikos operacijas, ir su šio turto valdymu susijusių finansinių įsipareigojimų neigiamą vertės pokytį, ir taip sudarydama prielaidas apsaugoti Lietuvos banko kapitalą ir finansinio turto realiąją vertę, formuoja atidėjinius tikėtinioms rinkos, likvidumo ir kredito rizikoms (toliau – atidėjiniai finansinėms rizikoms). Šie atidėjiniai sudaromi Lietuvos banko valdybos nustatyta tvarka, kuria siekiama, kad atidėjinių suma padengtų Lietuvos bankui tenkančią apskaitinės

² 2010 m. gruodžio 13 d. Sprendimas ECB/2010/29 dėl eurų banknotų emisijos (nauja redakcija), OL L 35, 2011 2 9, p. 26, su pakeitimais. Neoficialų konsoliduotą tekstą su pakeitimų sąrašu galima rasti [čia](#).

³ Banknotų paskirstymo raktas – procentinės dalys, apskaičiuotos atsižvelgiant į ECB dalį visoje eurų banknotų emisijoje ir taikant pasirašyto kapitalo raktą NCB daliai visoje eurų banknotų emisijoje.

⁴ 2016 m. lapkričio 3 d. Sprendimas ECB/2016/36 dėl valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionalinių centrinių bankų pinigų politikos pajamų paskirstymo (nauja redakcija), OL L 347, 2016 12 20, p. 26. Neoficialų konsoliduotą tekstą su pakeitimų sąrašu galima rasti [čia](#).

⁵ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2023 m. pabaigoje buvo 4,5, 2024 m. pabaigoje – 3,15 proc.

⁶ Iki euro įvedimo kaip mokėjimo priemonė galiojusi nacionalinė valiuta.

rizikos vertę, nustatytą pagal ECB valdančiosios tarybos aprobuotą rizikos vertinimo metodiką, taikant tikėtino trūkumo (angl. *expected shortfall*) rodiklį ir 99 proc. patikimumo lygmenį (ES99 %). Atidėjiniai finansinėms rizikoms gali būti panaudoti su finansinio turto operacijomis susijusioms grynosioms išlaidoms (realizuotiesiems rezultatams, nerealizuotiesiems perkainojimo nuostoliams ir vertės sumažėjimo išlaidoms) ar jų daliai dengti. Dengtinės išlaidos negali viršyti sumos, kuri lygi ataskaitinių metų neigiamam finansiniam rezultatui, apskaičiuotam prieš panaudojant atidėjinius.

Atidėjiniai išeitinėms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke, vertinami atliekant aktuarinius skaičiavimus. Jų dydis nustatomas kaip tarnautojų išėjimo į pensiją metu uždirbtų išeitinių išmokų, apskaičiuotų pagal tarnautojų kaitos rodiklį ir darbo užmokesčio augimo prielaidas, dabartinė vertė taikant ilgalaikio skolinimo palūkanų normą Lietuvos Respublikoje.

Kiti Lietuvos banke sudaromi atidėjiniai įsipareigojimams, tokiems kaip tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas, išeitinėms išmokoms ir kompensacijoms ar grąžinamiems litų banknotams ir monetoms keisti, nėra diskontuojami dėl santykinai trumpo laikotarpio nuo šių atidėjinių sudarymo iki jų panaudojimo.

Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams sudaromi pagal metų pabaigos būklę ir įtraukiami į išlaidų sąskaitas.

2.17. Įvykiai po balanso datos

Metinėse finansinėse ataskaitose pateikiami ataskaitinių metų duomenys tikslinami įvykiais, kurie nustatomi laikotarpiu tarp metinių finansinių ataskaitų datos ir šių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo Lietuvos banko valdyboje dienos, jeigu šiuos įvykius lėmusios aplinkybės buvo iki metinių finansinių ataskaitų datos ir dėl to ataskaitose pateikiami duomenys būtų pasikeitę.

Įvykiais po balanso datos netikslinami metinėse finansinėse ataskaitose pateikiami ataskaitinių metų duomenys, jei šiuos įvykius nulėmė aplinkybės, dėl kurių ataskaitoje pateikiami duomenys būtų pasikeitę vėliau negu metinių finansinių ataskaitų data. Tokie įvykiai aprašomi metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte, jei jų neatskleidimas galėtų daryti įtaką ataskaitų naudotojų sprendimams.

3. Finansinės rizikos valdymas

3.1. Su pinigų politikos operacijomis susijusios finansinės rizikos valdymas

Su pinigų politika susijusio turto ir operacijų rizika valdoma bendrai visos Eurosistemos mastu. Lietuvos bankas šiame rizikos valdymo procese dalyvauja per atstovą ECB Rizikos valdymo komitete, kuris yra atsakingas už finansinės rizikos, susijusios su Eurosistemos pinigų politikos operacijomis ir ECB užsienio atsargų investavimu, valdymą.

Vykdamas pinigų politikos operacijas, svarbiausios yra rinkos, kredito ir likvidumo rizikos. Eurosistema, vykdydama skolinimo operacijas, dažniausiai susiduria su kredito rizika, kuri kyla dėl galimo sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo. Valdant sandorio šalies kredito riziką, nustatomi tinkamumo reikalavimai sandorio šalims, su kuriomis tokios operacijos gali būti vykdomos, o pinigų politikos skolinimo operacijos vykdomos tik su įkaitu. Įkaitas turi atitikti nustatytus tinkamumo reikalavimus, jam taikomas rizikos valdymo priemonės. Jeigu sandorio šalis taptų nemoki, Eurosistema susidurtų su įkeisto turto išleidėjo arba skolininko kredito rizika, rinkos rizika dėl besikeičiančios įkaito rinkos vertės ir likvidumo rizika (ypač tuo atveju, jei Eurosistema norėtų parduoti didelę poziciją).

Vertybinių popierių pirkimo operacijų rizikai riboti nustatomi vertybinių popierių, kuriuos Eurosistema gali įsigyti pagal patvirtintas vertybinių popierių pirkimo programas, reikalavimai ir yra ribojama jų įsigijimo apimtis.

Lietuvos bankas užtikrina, kad Lietuvoje registruotos kredito įstaigos, dalyvaujančios pinigų politikos operacijose, ir pinigų politikos operacijoms užtikrinti įkeistas turtas atitiktų nustatytus reikalavimus, ir kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytų rizikos limitų.

3.2. Su Lietuvos banko investicijomis susijusios finansinės rizikos valdymas

Investuodamas su pinigų politikos operacijomis nesusijusį finansinį turtą, Lietuvos bankas dažniausiai susiduria su šiomis finansinėmis rizikomis: rinkos (valiutos kurso, nuosavybės vertybinių popierių ir aukso kainų, palūkanų normos), kredito (nemokumo, kredito reitingo sumažinimo, sandorio šalies, atsiskaitymų) ir likvidumo.

Pagrindinė priemonė investicinio portfelio – didžiausios finansinio turto, nesusijusio su pinigų politikos operacijomis, dalies – rinkos rizikai įvertinti ir valdyti yra investicijų vertės pokyčio rizikos (angl. *value-at-risk*) rodiklis, apskaičiuotas vieno metų laikotarpiui taikant 95 proc. patikimumo lygmenį. Šis rodiklis, kitaip vadinamas rizikos biudžetu, negali būti didesnis kaip 250 mln. Eur (nesikeitė, palyginti su 2023 m. pabaiga). Rizikos biudžeto taikymas užtikrina integruotą rinkos rizikos valdymą, sudaro sąlygas lanksčiau taikyti įvairias investavimo strategijas ir vienu bendru rodikliu įvertinama nuosavybės ir skolos vertybinių popierių riziką. Rizikos vertei apskaičiuoti taikomas rizikos vertinimo modelis, jį taikant atsižvelgiama į praeities dėsningumus ir į prognozuojamą makroekonominę aplinką. 2024 m. gruodžio 31 d. investicinio portfelio rizikos vertė sudarė 158 mln. Eur ir tai buvo 11 mln. Eur daugiau nei 2023 m. pabaigoje.

Siekiant, kad rizikos valdymo sistema būtų patikima, kartu su rizikos biudžetu taikomos ir kitos rinkos rizikos valdymo priemonės.

Finansinio turto, nesusijusio su įsipareigojimais užsienio valiuta, valiutos kurso rizikai valdyti nustatomi atvirosios valiutos pozicijos limitai, išskyrus atskirą rezervų portfelį JAV doleriais – šio portfelio valiutos kurso rizika nedraudžiama. 2024 m., kaip ir 2023 m., nustatytas maksimalus leistinas rezervų portfelio rizikos biudžetas sudarė 40 mln. JAV dol., o 2024 m. pabaigoje jo vertė buvo 1 mln. JAV dol. (2023 m. pabaigoje ji buvo –19 mln. JAV dol.).

Finansinio turto dalies, susijusios su įsipareigojimais užsienio valiuta, valiutos kurso rizika pašalinama investuojant įsipareigojimų valiuta.

Valiutos kurso ir palūkanų normos rizikai valdyti Lietuvos bankas plačiai taiko išvestines finansines priemones.

Kredito rizika valdoma dirbant tik su patikimomis finansų įstaigomis ir investuojant tik į investicinį reitingą turinčias finansines priemones. Atsižvelgiant į sandorio šalies ar emitento patikimumą, nustatyti emitentų, sandorio šalių ir jų grupių įsipareigojimų Lietuvos bankui dydžio limitai padeda išskaidyti kredito riziką.

Siekiant užtikrinti finansinio turto, nesusijusio su įsipareigojimais užsienio valiuta, likvidumą, dalis jo investuojama į labai saugius ir likvidžius vyriausybės skolos vertybinius popierius. Su įsipareigojimais susijusios finansinio turto dalies likvidumo rizika valdoma derinant įsipareigojimų ir juos atitinkančių investicijų trukmę.

Atsiskaitymų rizikai mažinti taikomos tokios priemonės: atsiskaitymai vykdomi vienu metu, derinami pinigų srautai, pasirašomos savitarpio įsipareigojimų įskaitymų sutartys.

Valdant finansinę riziką, svarbus vaidmuo tenka tinkamam investicijų paskirstymui, siekiant sumažinti investicijų koncentraciją. Diversifikacijai užtikrinti Lietuvos bankas naudoja rizikos išskaidymu pagrįstą strateginį investicijų paskirstymą (angl. *risk parity*). Be to, Lietuvos bankas investuoja ir į biržinius fondus (angl. *exchange traded funds*), susietus su gerai diversifikuotais nuosavybės ir skolos vertybinių popierių rinkų indeksais.

Visos išvestinės finansinės priemonės įtraukiamos vertinant Lietuvos banko finansinio turto investicijų rinkos ir kredito riziką.

4. Su dalyvavimu Eurosistemoje susijusių operacijų finansinės apskaitos principai

Šioje dalyje pateikti dėl operacijų, susijusių su dalyvavimu Eurosistemoje, susidariusių pretenzijų ir įsipareigojimų bei pajamų ir išlaidų straipsnių apskaitos principai.

4.1. Dalyvavimas ECB kapitale

NCB dalys pasirašytajame ECB kapitale priklauso nuo nustatyto ECB kapitalo raktas, kuris, vadovaujantis ECBS ir ECB statuto 29 straipsniu, turi būti tikslinamas kas penkeri metai, remiantis Europos Komisijos duomenimis apie ES valstybių narių gyventojų skaičių ir bendrąjį vidaus produktą (BVP). Kapitalo raktas iš naujo perskaičiuotas 2024 m. sausio 1 d.

ES šalių NCB dalyvavimas ECB kapitale

Nacionalinis centrinis bankas	Kapitalo raktas 2024 12 31, proc.	Apmokėtasis ECB kapitalas 2024 12 31, Eur	Eurosistemos kapitalo raktas 2024 12 31, proc.
<i>Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique</i>	3,0005	324 804 337	3,66952
<i>Deutsche Bundesbank</i>	21,7749	2 357 134 464	26,63007
<i>Eesti Pank</i>	0,2437	26 380 542	0,29804
<i>Central Bank of Ireland</i>	1,7811	192 804 201	2,17823
<i>Bank of Greece</i>	1,8474	199 981 181	2,25932
<i>Banco de España</i>	9,6690	1 046 669 934	11,82490
<i>Banque de France</i>	16,3575	1 770 700 531	20,00475
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0,6329	68 511 470	0,77402
<i>Banca d'Italia</i>	13,0993	1 418 000 151	16,02006
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0,1802	19 506 663	0,22038
<i>Latvijas Banka</i>	0,3169	34 304 447	0,38756
<i>Lietuvos bankas</i>	0,4826	52 241 484	0,59021
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0,2976	32 215 221	0,36396
<i>Bank Ċentrali ta'Malta / Central Bank of Malta</i>	0,1053	11 398 732	0,12878
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4,8306	522 912 792	5,90768
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	2,4175	261 694 546	2,95653
<i>Banco de Portugal</i>	1,9014	205 826 684	2,32536
<i>Banka Slovenije</i>	0,4041	43 743 854	0,49420
<i>Národná banka Slovenska</i>	0,9403	101 787 541	1,14996
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1,4853	160 783 830	1,81648
Iš viso (euro zonos NCB)	81,7681	8 851 402 606	100,00000
<i>Българска народна банка (Bulgarijos nacionalinis bankas)</i>	0,9783	3 971 289	–
<i>Česká národní banka</i>	1,9623	7 965 717	–
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1,7797	7 224 474	–
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1,5819	6 421 530	–
<i>Narodowy Bank Polski</i>	6,0968	24 749 214	–
<i>Banca Națională a României</i>	2,8888	11 726 730	–
<i>Sveriges Riksbank</i>	2,9441	11 951 214	–
Iš viso (ne euro zonos NCB)	18,2319	74 010 167	–
Iš viso	100,0000	8 925 412 773	100,00000

Lietuvos banko įnašo į ECB kapitalą pasikeitimas atskleidžiamas 10 pastaboje „Dalyvavimas ECB“.

4.2. | ECB pervestos užsienio atsargos

Vadovaudamiesi ECBS ir ECB statuto 48 ir 30 straipsnių nuostatomis, NCB, prisijungdami prie Eurosistemos, perveda į ECB užsienio atsargų dalį, apskaičiuotą pagal NCB kapitalo rakto ir jau pervedusių užsienio atsargas NCB kapitalo raktų sumos santykį.

2024 m. sausio 1 d. iš naujo perskaičiavus kapitalo raktą, NCB pervestos užsienio atsargos 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 40 562 mln. Eur (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 40 671 mln. Eur).

Lietuvos banko į ECB pervesta užsienio atsargų dalis atskleidžiama 11 pastaboje „Pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas“. Už šias pervestas užsienio atsargas (išskyrus aukso dalį) NCB mokamos palūkanos pagal naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose⁷.

4.3. Skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurais

Pagrindinės refinansavimo operacijos: jos vykdomos kas savaitę sudarant likvidumą didinančius grįžtamuosius sandorius, kurių terminas yra viena savaitė ir kurie įprastai vykdomi standartinių konkursų būdu. Šioms operacijoms tenka pagrindinis vaidmuo reguliuojant palūkanų normas, valdant likvidumą finansų rinkoje ir išreiškiant pinigų politikos poziciją.

Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos: šios operacijos vykdomos siekiant suteikti sandorio šalims papildomą ilgesnės trukmės refinansavimą. 2019 m. ECB valdančioji taryba nusprendė vykdyti septynias trečiosios serijos tikslines ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas (TITRO III), o 2020 m. gruodžio mėn. ji šią seriją papildė trimis operacijomis, kurios buvo vykdomos 2021 m. birželio–gruodžio mėn. Šių operacijų trukmė buvo treji metai – paskutinė operacija pasibaigė 2024 m. Pagal visas TITRO III, kai nuo jų suteikimo buvo praėję 12 mėn., šių operacijų dalyviai turėjo galimybę kas ketvirtį grąžinti visą arba dalį pasiskolintos sumos. Šių operacijų skolinimosi palūkanų norma nuo 2020 m. birželio 24 d. iki 2022 m. birželio 23 d. galėjo siekti vidutinę indėlių galimybės palūkanų normą, sumažintą 50 bazinių punktų, tačiau bet koku atveju negalėjo būti didesnė kaip –1 proc. Per likusį tos operacijos galiojimo laiką jos palūkanų norma galėjo siekti atitinkamo laikotarpio vidutinę indėlių galimybės palūkanų normą⁸. Šių operacijų faktinė palūkanų norma galėjo būti žinoma tik pasibaigus kiekvienai iš šių operacijų arba iš anksto grąžinus visą ar dalį pasiskolintos sumos, o iki tol TITRO III sukauptoms palūkanoms apskaičiuoti buvo naudojamas patikimas įvertinimas. Tai reiškia, kad, rengiant 2023 m. metines finansines ataskaitas, TITRO III sukauptoms palūkanoms apskaičiuoti nuo paskutinio šių operacijų palūkanų laikotarpio pradžios, prasidėjusio 2022 m. lapkričio 23 d., buvo taikyta palūkanų norma, indeksuota pagal vidutinę galiojusią ECB pagrindinę palūkanų normą.

Koreguojamosios grįžtamosios operacijos: jos skirtos rinkos likvidumo situacijai reguliuoti ir palūkanų normoms valdyti, o ypač – nenumatytų rinkos svyravimų įtakai palūkanų normoms mažinti. Atsižvelgiant į jų pobūdį, šios operacijos vykdomos *ad hoc* pagrindu.

Struktūrinės grįžtamosios operacijos: tai grįžtamieji atvirosios rinkos sandoriai, vykdomi koreguojant Eurosistemos struktūrinę likvidumo poziciją finansų sektoriaus atžvilgiu standartinių konkursų būdu.

Ribinio skolinimo galimybė: tai Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą ir įkaitą gali gauti iš NCB vienos nakties paskolą.

⁷ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2023 m. pabaigoje buvo 4,5, 2024 m. pabaigoje – 3,15 proc.

⁸ 2022 m. spalio 27 d. ECB valdančioji taryba nusprendė, kad nuo 2022 m. lapkričio 23 d. iki kiekvienos neįvykdytos TITRO III termino arba išankstinio grąžinimo datos TITRO III palūkanų norma bus indeksuojama pagal vidutinę šiuo laikotarpiu galiojančias ECB pagrindines palūkanų normas.

Kreditai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole: tai sandorio šaliai sumokėtos piniginės lėšos tais atvejais, kai įkaito vertė viršija nustatytą vertės pokyčio ribą, ir tai reiškia, kad yra įkaito, susijusio su pinigų politikos operacijomis, perviršis.

2024 m. gruodžio 31 d. Eurosistemos NCB turimo turto, susijusio su pinigų politikos operacijomis, vertė sudarė 34 221 mln. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 410 290 mln. Eur). Lietuvos banko turimo turto, susijusio su pinigų politikos operacijomis, dalis atskleista 6 pastaboje „Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“.

Nuostoliai iš pinigų politikos operacijų gali susidaryti, jeigu sandorio šalys neįvykdo savo įsipareigojimų ir jeigu už pinigų politikos operacijas ji pateikė nepakankamą įkaitą. ECB valdančiosios tarybos sprendimu, nuostoliai dėl specifinio įkaito, kurį NCB gali priimti savo nuožiūra, nėra paskirstomi tarp Eurosistemos NCB.

4.4. Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

2024 m. gruodžio 31 d. ECB ir euro zonos NCB turėjo vertybinių popierių, įsigytų pagal vertybinių popierių rinkų programą (VPRP), trečiąją padengtųjų obligacijų pirkimo programą (POPP3), turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programą (TUVPPP), viešojo sektoriaus pirkimo programą (VSPP)⁹, bendrovių sektoriaus pirkimo programą (BSPP) ir specialiąją pandeminę pirkimo programą (SPPP)¹⁰.

	Pradžios data	Pabaigos data*	Sprendimo Nr.	Tinkami vertybiniai popieriai**
VPRP				
VPRP	2010 m. gegužė	2012 m. rugsėjis	ECB/2010/5	Euro zonoje išleisti viešojo ir privačiojo sektorių skolos vertybiniai popieriai***
Turto pirkimo programa (TPP)				
POPP3	2014 m. spalio	2023 m. birželis	ECB/2020/8 (su pakeitimais)	Euro zonos rezidentų padengtosios obligacijos
TUVPPP	2014 m. lapkritis	2023 m. birželis	ECB/2014/45 (su pakeitimais)	Euro zonos rezidentų išleisti turtu užtikrinti aukščiausio prioriteto ir garantijomis užtikrinti vidutinio prioriteto vertybiniai popieriai
VSPP	2015 m. kovas	2023 m. birželis	ECB/2020/9 (nauja redakcija)	Euro zonos centrinės, regioninės arba vietos valdžios ar pripažintų agentūrų, taip pat euro zonoje veikiančių tarptautinių organizacijų ir daugiašalių plėtros bankų išleistos obligacijos
BSPP	2016 m. birželis	2023 m. birželis	ECB/2016/16 (su pakeitimais)	Euro zonoje įsteigtų nebankinių bendrovių išleistos obligacijos ir komerciniai popieriai
SPPP				
SPPP	2020 m. kovas	2024 m. gruodis	ECB/2020/17 (su pakeitimais)	Visos turto kategorijos, tinkamos pagal TPP

* Pabaigos data VPRP atveju – programos nutraukimo data, o TPP ir SPPP atvejais – vertybinių popierių galutinė pirkimų data.

** Kiti turto tinkamumo konkrečioms programoms kriterijai pateikiami ECB valdančiosios tarybos sprendimuose.

*** Pagal VPRP buvo įsigyti tik penkių euro zonos išdų išleisti viešojo sektoriaus skolos vertybiniai popieriai.

⁹ 2020 m. vasario 3 d. Sprendimas ECB/2020/9 dėl viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo antrinėse rinkose programos (nauja redakcija), OL L 39, 2020 2 12, p. 12.

¹⁰ 2020 m. kovo 24 d. Sprendimas ECB/2020/17 dėl laikinos specialiosios pandeminės pirkimo programos, OL L 91, 2020 3 25, p. 1, su pakeitimais.

2024 m. pagal TPP įsigytų vertybinių popierių portfelis toliau mažėjo, kadangi nuo 2023 m. liepos mėn. Eurosistema nustojo reinvestuoti visas pagrindines sumas, gautas išpirkus pagal TPP¹¹ įsigytus vertybinius popierius, suėjus jų terminui¹².

Vadovaujantis 2023 m. gruodžio mėn. ECB valdančiosios tarybos sprendimu¹³, 2024 m. pirmąjį pusmetį Eurosistema toliau reinvestavo visas pagrindines sumas, gautas išpirkus pagal SPPP¹⁴ įsigytus vertybinius popierius, suėjus jų terminui. 2024 m. antrąjį pusmetį SPPP portfelis mažėjo vidutiniškai po 7,5 mlrd. Eur per mėn., kadangi Eurosistema nereinvestavo visų pagrindinių sumų, gautų išpirkus vertybinius popierius, suėjus jų terminui. Reinvestavimas pagal SPPP nutrauktas 2024 m. pabaigoje.

Eurosistemos turimų vertybinių popierių vertė 2024 m. gruodžio 31 d.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
VPRP	1 335 766	2 397 352
VPRP	1 335 766	2 397 352
TPP	2 673 160 517	3 025 924 062
POPP3	253 008 756	285 619 775
TUVPPP	7 047 291	13 348 123
VSPP vyriausybės (agentūrų) vertybiniai popieriai	1 896 922 317	2 147 773 505
VSPP tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai	227 808 360	255 261 175
BSPP	288 373 793	323 921 484
SPPP	1 608 870 835	1 666 023 939
Padengtosios obligacijos	5 964 290	6 036 072
Vyriausybės (agentūrų) vertybiniai popieriai	1 398 871 006	1 459 666 708
Tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai	158 930 808	154 331 953
Bendrovių sektoriaus vertybiniai popieriai	45 104 731	45 989 206
Iš viso	4 283 367 118	4 694 345 353

Pagal visas šias programas įsigyti vertybiniai popieriai Eurosistemos NCB balansuose parodomi amortizuota verte, sumažinta vertės sumažėjimu. Pagal ECBS ir ECB statuto 32 straipsnio 4 dalį, nuostolius, jei tokie susidarytų iš turimų vertybinių popierių, įsigytų pagal POPP3, VPRP, BSPP, VSPP (išskyrus vyriausybės vertybinius popierius) ir SPPP (išskyrus vyriausybės vertybinius popierius) dengtų visi Eurosistemos NCB proporcingomis dalimis pagal Eurosistemos kapitalo raktą. Šių vertybinių popierių bendra vertė 2024 m. gruodžio 31 d. buvo 958 937 mln. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 1 048 693 mln. Eur). Pagal VSPP ir SPPP įsigytų vyriausybės vertybinių popierių vertės sumažėjimo nuostolius dengtų patys NCB.

ECB valdančioji taryba reguliariai įvertina finansinę riziką, susijusią su vertybiniais popieriais, įsigytais pagal visas šias programas. Kasmet atskirai vertinamas kiekvienos vertybinių popierių programos vertės sumažėjimas. Tais atvejais, kai pastebima vertės sumažėjimo rodiklių, atliekama tolesnė analizė, siekiant įsitikinti, kad vertybinių popierių pinigų srautams vertės sumažėjimo įvykis įtakos neturėjo. Nustačius, kad vertybinių popierių vertė yra sumažėjusi, laikantis atsargumo principo, formuojami atidėjiniai pinigų politikos operacijų nuostoliams padengti. Vertybinių popierių, laikomų pinigų politikos tikslais, kurių vertės sumažėjimo nuostolius proporcingomis dalimis dengia visi Eurosistemos NCB, vertės sumažėjimas pripažįstamas kaip pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultato dalis.

Lietuvos banko turimų vertybinių popierių vertė atskleidžiama 8 pastaboje „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“.

¹¹ Daugiau informacijos apie TPP pateikiama [ECB interneto svetainėje](#) (anglų k.).

¹² Žr. 2023 m. birželio 15 d. [pranešimą spaudai](#) apie ECB valdančiosios tarybos sprendimus.

¹³ Žr. 2023 m. gruodžio 14 d. [pranešimą spaudai](#) apie ECB valdančiosios tarybos sprendimus.

¹⁴ Daugiau informacijos apie SPPP pateikiama [ECB interneto svetainėje](#) (anglų k.).

4.5. Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai

Einamosios sąskaitos (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą): kredito įstaigų, kurioms taikomas reikalavimas laikyti privalomąsias atsargas, lėšų likučiai jų atsiskaitomosiose sąskaitose NCB, išskyrus lėšas, kuriomis negalima laisvai disponuoti, ir kredito įstaigų, kurios atleistos nuo privalomųjų atsargų reikalavimų, sąskaitų likučius, parodomus įsipareigojimų 3 straipsnyje „Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai“.

Indėlių galimybė: Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą gali NCB padėti vienos nakties indėlį.

Terminuotieji indėliai: šie įsipareigojimai yra nustatyto termino ir fiksuotosios palūkanų normos likvidumo mažinimo koreguojamosios operacijos.

Koreguojamosios grįžtamosios operacijos: likvidumą mažinančios grįžtamosios operacijos, kurios atliekamos siekiant subalansuoti didelius likvidumo svyravimus.

Indėliai, susiję su įkaito vertės išlaikymo prievole: jie parodo sandorio šalies indėlių pavidalu sumokėtas pinigines lėšas tais atvejais, kai įkaito rinkos vertė yra mažesnė už nustatytą vertės pokyčio ribą, ir tai reiškia, kad trūksta su galiojančiomis pinigų politikos operacijomis susijusio įkaito.

4.6. Dalyvavimas sistemoje TARGET

Dėl tarpvalstybinių mokėjimų, atliekamų per sistemą TARGET¹⁵, ES centrinių bankų sąskaitose šioje sistemoje susidaro tarpusavio likučiai. ECB ir NCB atliekami mokėjimai taip pat turi įtakos šioms sąskaitoms. Visi mokėjimai yra automatiškai sumuojami ir tikslinami, kad kiekvienam nacionaliniam centriniam bankui susidarytų tik po vieną poziciją ECB atžvilgiu. Judėjimai TARGET sąskaitose kiekvieną dieną atvaizduojami ECB ir NCB apskaitos įrašuose. Lietuvos banko vidiniai Eurosistemos likučiai, susidarę TARGET ECB atžvilgiu, parodomi balanso straipsniuose „Pretenzijos, susijusios su TARGET“ arba „Įsipareigojimai, susiję su TARGET“. Už šiuos likučius gaunamos arba mokamos palūkanos, skaičiuojamos pagal ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose.

4.7. Pinigų politikos pajamų paskirstymas

Eurosistemos NCB pinigų politikos pajamos, uždirbtos vykdant Eurosistemos pinigų politikos funkcijas, pagal ECBS ir ECB statuto 32 straipsnį, skaičiuojamos ir paskirstomos NCB proporcingai jų Eurosistemos kapitalo raktams kiekvienų finansinių metų pabaigoje.

Eurosistemos NCB pinigų politikos pajamos – pajamos, uždirbtos iš nustatyto turto, laikomo įsipareigojimų bazei padengti.

Pagrindiniai nustatyto turto straipsniai yra tokie: su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai; pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai; grynosios vidinės Eurosistemos pretenzijos, atitinkančios ECB pervestas užsienio atsargas, taip pat susidariusios dėl TARGET operacijų ir dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje; sukauptos palūkanos už ilgesnio nei vieni metai termino pinigų politikos operacijas; tam tikras kiekis aukso, nustatomas proporcingai kapitalo raktui.

Pagrindiniai įsipareigojimų bazės straipsniai: banknotai apyvartoje; su pinigų politikos operacijomis susiję įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai; grynieji vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai dėl TARGET operacijų ir dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje.

---

¹⁵ Transeuropinė automatizuota realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistema.

Už įsipareigojimų bazės straipsnius ir (arba) nustatyto turto straipsnius sumokėtos palūkanos atimamos iš už šiuos straipsnius nacionalinio centrinio banko surinktų pinigų politikos pajamų. Už skirtumą, susidariusį tarp nacionalinio centrinio banko nustatyto turto vertės ir įsipareigojimų bazės vertės, skaičiuojamos palūkanos, tam skirtumui taikant naujausią žinomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų ribinę palūkanų normą¹⁶. Be to, pinigų politikos pajamų skaičiavimo tikslais laikoma, kad iš aukso pajamų neuždirbama, o iš vyriausybės vertybinių popierių, įsigytų pagal VSPP (ECB sprendimas ECB/2020/9), ir vyriausybės vertybinių popierių, įsigytų pagal SPPP (ECB sprendimas ECB/2020/17) pajamų uždirbama, šių vertybinių popierių likučiams taikant naujausią žinomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų ribinę palūkanų normą.

Suskaičiavus per finansinius metus visų Eurosistemos NCB uždirbtas pinigų politikos pajamas ir gautą rezultatą paskirsčius NCB proporcingai pagal jų kapitalo raktus, skirtumai tarp kiekvieno nacionalinio centrinio banko surinktų (angl. *pooled*) ir pagal Eurosistemos kapitalo raktą jam tenkančių pinigų politikos pajamų apmokami per TARGET. Lietuvos bankui paskirstytos grynosios pinigų politikos pajamos (išlaidos) atskleistos 35 pastaboje „Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“.

4.8. Grynojo finansinio turto valdymas

Eurosistemos NCB ir ECB yra sudarę Susitarimą dėl grynojo finansinio turto (angl. *Agreement on Net Financial Assets*, ANFA), jame nustatytas didžiausias kiekvieno nacionalinio centrinio banko ir ECB ne pinigų politikos tikslais laikomo grynojo finansinio turto dydis ir jo valdymas. Susitarimu reglamentuojamą grynąjį finansinį turtą daugiausia sudaro įsipareigojimų bazės lėšos, gautos vykdant pinigų politikos operacijas, kurios tuo metu nėra tiesiogiai naudojamos pinigų politikai vykdyti (žr. Aiškinamojo rašto 4.7 dalį „Pinigų politikos pajamų paskirstymas“). Tokį turtą įprastai sudaro aukso ir užsienio atsargos bei investicijos eurai.

Lietuvos bankas grynojo finansinio turto dydį nustato atsižvelgdamas į rinkos sąlygas ir investavimo galimybes bei apribojimus. Vidutinis grynojo finansinio turto dydis negali būti didesnis, nei pagal susitarimą nustatoma grynojo finansinio turto maksimali riba. 2024 m., kaip ir 2023 m., Lietuvos banko vidutinis grynojo finansinio turto dydis atitiko šio susitarimo nuostatas.

4.9. ECB pelno paskirstymas

Jei ECB valdančioji taryba nenusprendžia kitaip, ECB senjoražo pajamas, gautas iš ECB priskirtų 8 proc. visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų, taip pat pajamas iš vertybinių popierių, įsigytų pagal vertybinių popierių programas (VPRP, POPP3, TUVPPP, VSPP ir SPPP), ECB paskirsto kitų metų sausio mėn. kaip tarpinį pelną¹⁷. Sprendimas neskirstyti minėtų pajamų priimamas, kai, remdamasi ECB vykdomosios valdybos parengtu pagrįstu vertinimu, ECB valdančioji taryba tikisi, kad ECB patirs bendrąjį metinį nuostolį arba gaus metinį grynąjį pelną, kuris bus mažesnis už šias pajamas. ECB valdančioji taryba taip pat gali nuspręsti visas arba dalį šių pajamų pervesti į atidėjinius finansinei rizikai dengti. Gautą tarpinį ECB pelno paskirstymo rezultatą euro zonos NCB pripažįsta pajamomis tų finansinių metų, kuriais šios pajamos buvo uždirbtos, o ne kuriais buvo gautos.

Galutinis pelnas paskirstomas ECB dalininkams proporcingai jų Eurosistemos kapitalo raktui pagal ECBS ir ECB statuto 33 straipsnio nuostatas, ECB valdančiajai tarybai patvirtinus ECB metines finansines ataskaitas. Gautą galutinį ECB pelno paskirstymo rezultatą NCB pripažįsta finansinių metų, kuriais jis gautas, pajamomis.

ECB pelno paskirstymo metu pervestos sumos atskleidžiamos pelno (nuostolio) ataskaitos 5 straipsnyje „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse“ (žr. 37 pastabą „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse“).

¹⁶ Ribinė palūkanų norma, taikoma Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, 2023 m. pabaigoje buvo 4,5, 2024 m. pabaigoje – 3,15 proc.

¹⁷ 2014 m. gruodžio 15 d. ECB sprendimas (ES) 2015/298 dėl tarpinio Europos Centrinio Banko pajamų paskirstymo (ECB/2014/57), OL L 53, 2015 2 25, p. 24, su pakeitimais. Neoficialų konsoliduotą tekstą su pakeitimų sąrašu galima rasti [čia](#).

5. Kita informacija

5.1. Pateikimo finansinėse ataskaitose pasikeitimas

Vadovaujantis Apskaitos gairių naująja redakcija (ECB/2024/31) buvo atlikta keletas Lietuvos banko balanso ir pelno (nuostolio) ataskaitos išdėstymo pakeitimų: 1) Lietuvos banko vidinė Eurosistemos pretenzija ECB atžvilgiu, kylanti iš TARGET (likutis TARGET sąskaitoje), anksčiau buvo pateikta kartu su kitais straipsniais kaip sudėtinė balanso straipsnio „Kitos grynosios Eurosistemos pretenzijos“ dalis. Ši pretenzija dabar pateikiama atskirai skiltyje „Pretenzijos, susijusios su TARGET“; 2) balanso straipsnis „Atidėjiniai“ buvo padalytas į straipsnius „Atidėjiniai rizikoms“ ir „Kiti atidėjiniai“; 3) pervedimai į atidėjinius rizikoms, anksčiau buvo sudėtinė pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnio „Grynasis finansinių operacijų, vertės sumažėjimo ir atidėjinių rizikoms rezultatas“ dalis, dabar parodomi kaip atskiras straipsnis „12. Pervedimai iš atidėjinių (į atidėjinius) rizikoms“, 4) panaikintas pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnio „Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)“ skirstymas, o atitinkama informacija pateikiama konkrečioje pastaboje dėl ataskaitos. Atitinkamai pakoreguoti 2023 m. lyginamieji skaičiai. Be to, pradedant 2024 m. metinėmis finansinėmis ataskaitomis, tiek ankstesnių metų susikaupę nuostoliai, tiek ataskaitinių metų nuostolis, jei jie yra, parodomi kaip atskiri neigiami straipsniai balanso įsipareigojimų dalyje.

Šiais pakeitimais buvo siekiama padidinti skaidrumą ir Lietuvos banko finansinių ataskaitų informacinę vertę skaitytojams.

5.2. Įvykiai po balanso. Palūkanų normos, naudojamos apskaičiuojant atlygį už vidinius Eurosistemos likučius, pokyčiai

2024 m. kovo 13 d. ECB valdančioji taryba priėmė sprendimą¹⁸ dėl principų, kuriais bus vadovaujamasi ateityje įgyvendinant pinigų politiką, ir taip pat nusprendė, kad sprendimus dėl pinigų politikos pozicijos, be kitų kriterijų, ji ir toliau priims nustatydamą indėlių galimybės palūkanų normą. Valdančioji taryba taip pat nusprendė, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. indėlių galimybės palūkanų norma bus grindžiama atlygiu už i) likučius sistemoje TARGET, ii) pretenzijas (įsipareigojimus), susijusias su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje, ir iii) pretenzijas, atitinkančias pervestas užsienio atsargas. Indėlių galimybės palūkanų norma taip pat bus taikoma atlygiui už skirtumą tarp nustatyto turto ir įsipareigojimų bazės vertės, taip pat atlygiui už tam tikrus pinigų politikos vertybinius popierius pinigų politikos pajamų paskirstymo tikslais skaičiuoti (žr. Aiškinamojo rašto 4.7 dalį „Pinigų politikos pajamų paskirstymas“ ir 35 pastabą „Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“).

6. Pastabos dėl balanso

1 pastaba. Auksas ir gautinas auksas

	2024 12 31	2023 12 31
Aukso kiekis		
Trojos uncijomis	187 422	187 420
Kilogramais	5 829	5 829
Trojos uncijos kaina, Eur	2 511,069	1 867,828
Aukso vertė, tūkst. Eur	470 628	350 067

¹⁸ Žr. 2024 m. kovo 13 d. [pranešimą spaudai](#) apie ECB valdančiosios tarybos sprendimus.

Aukso investicijos

(Trojos uncijomis)

	2024 12 31	2023 12 31
Apsikeitimo sandoriai	70 500	171 420
Terminuotieji indėliai	16 000	–
Neinvestuotos atsargos	100 922	16 000
Iš viso	187 422	187 420

Aukso kiekis 2024 m., palyginti su 2023 m., padidėjo dėl aukso luitų svorio skirtumo, atsiradusio atsiskaitant pagal aukso investavimo sandorius.

Aukso vertės padidėjimą 2024 m. lėmė finansų rinkose pakilusi aukso kaina.

2 pastaba. Iš TVF gautinos lėšos

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
SST likutis sąskaitoje TVF	724 628	688 519
Grynoji atsargų pozicija TVF	142 203	144 710
Lietuvos kvota TVF	554 081	537 442
TVF sąskaitos Nr. 1 Lietuvos banke likutis	(411 878)	(392 732)
Indėlis TVF Atsparumo ir tvarumo fonde	17 408	16 871
Paskola TVF Atsparumo ir tvarumo fonde	6 603	–
Iš viso	890 842	850 100

Didžiąją dalį Lietuvos banko valdomoje TVF sąskaitoje esančių SST sudaro TVF Lietuvos Respublikai pagal 2009 ir 2021 m. bendruosius SST paskirstymus suteiktos 560 492 tūkst. SST. Jų atitikmuo (703 082 tūkst. Eur) parodomas Lietuvos banko balanso įsipareigojimų 9 straipsnyje „TVF suteiktų specialiųjų skolinimosi teisių atitikmuo“.

Be to, 2021 m. Lietuvos bankas ir TVF pasirašė savanoriškos SST prekybos susitarimą (angl. *Voluntary Trading Arrangement*). Pagal jį, esant Lietuvos banko pritarimui, TVF gali Lietuvos banko vardu susitarti dėl SST pardavimo ar pirkimo už eurus, neperžengdamas nustatytos didžiausios ir mažiausios SST prekybos apimties. 2024 m. Lietuvos bankas pagal šį susitarimą nupirko 16 000 tūkst. ir pardavė 5 000 tūkst. SST (2023 m. – atitinkamai 13 000 tūkst. ir 6 200 tūkst. SST) už eurus. Grynas SST įsigijimas padidino Lietuvos banko sąskaitos TVF likutį. Už sąskaitoje TVF esančių SST likutį Lietuvos bankas gauna palūkanas, o už Lietuvos Respublikos gautas SST pagal TVF paskirstymą moka palūkanas. Euro atžvilgiu pabrangusios SST darė teigiamą įtaką 2024 m. SST likučio sąskaitoje TVF vertei.

Lietuvos bankas Lietuvos Respublikos vardu vykdo TVF fiskalinės agentūros funkcijas. Lietuvos kvota TVF apibrėžia jos dalyvavimo ir balsavimo teisę TVF. Lietuvos įsipareigojimai TVF parodomi TVF sąskaitoje Nr. 1, esančioje Lietuvos banke. Nuo 2018 m. Lietuvos bankas Lietuvos Respublikos vardu vykdo TVF finansines operacijas, naudodamas Lietuvos banko finansinį turtą.

Grynosios atsargų pozicijos sumažėjimą 2024 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2023 m. gruodžio 31 d., lėmė dalyvavimas finansinių operacijų plane: pagal jį 2024 m. Lietuvos bankui grąžinta 5,71 mln. SST (2023 m. Lietuvos bankas suteikė papildomą 7 mln. SST finansavimą). Už lėšas, pervestas pagal finansinių operacijų planą, Lietuvos bankas gauna palūkanų.

2024 m. Lietuvos bankas pratęsė 2020 m. su TVF pasirašytą Dvišalį skolinimo susitarimą, pagal kurį Lietuvos bankas prireikus TVF suteiktų iki 297 mln. Eur paskolų iš savo finansinio turto. Susitarimo galiojimas pratęstas iki tada, kol įsigalios TVF šalių narių kvotų padidinimas pagal 16-ąją kvotų peržiūrą, arba iki 2027 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į tai, kuri data bus ankstesnė. Pagal susitarimą tokiomis skolinimosi teisėmis TVF galėtų

pasinaudoti tokiu atveju, jei TVF neužtektų turimų išteklių reikiamam skolinimo pajėgumui užtikrinti. 2024 m. Lietuvos bankas nesuteikė paskolų pagal šį susitarimą.

2022 m. Lietuvos bankas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusprendė prisidėti prie naujos TVF finansinės iniciatyvos – TVF Atsparumo ir tvarumo fondo (angl. *Resilience and Sustainability Trust*), kuriuo TVF teikia ilgesnio laikotarpio paskolas ir remia ekonominį atsparumą ir tvarumą didinančias struktūrines reformas klimato kaitos ir pasirengimo pandemijoms srityse. 2023 m. sausio 20 d. įsigaliojus Lietuvos banko ir TVF susitarimui dėl Lietuvos banko įnašo į TVF Atsparumo ir tvarumo fondo paskolas ir depozito sąskaitas, 2023 m. vasario 1 d. Lietuvos bankas pervedė 13,9 mln. SST įnašą į depozito sąskaitą. Įnašas į paskolas sąskaitą sudaro 69,4 mln. SST, šias lėšas Lietuvos bankas yra įsipareigojęs paskolinti TVF Atsparumo ir tvarumo fondo įgyvendinamoms TVF programoms. 2024 m. birželio 27 d. Lietuvos bankas pervedė 5,3 mln. SST įnašą į paskolas sąskaitą pagal šį susitarimą.

3 pastaba. Sąskaitos bankuose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas

Šį balanso straipsnį sudaro Lietuvos banko sąskaitų likučiai, terminuotieji indėliai, investicijos į vertybinius popierius, atpirkimo investavimo sandoriai ir kitos investicijos su ne euro zonos rezidentais užsienio valiuta.

(tūkst. Eur)

	USD	JPY	AUD	CHF	CAD	Kitos	Iš viso
2024 12 31							
Sąskaitų likučiai	1 160	1 284 020	429	425 020	340	1 439	1 712 408
Terminuotieji indėliai	25 989	–	–	–	–	–	25 989
Skolos vertybiniai popieriai	2 267 389	102 218	427 571	–	410 163	330 120	3 537 461
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	481 875	–	–	–	–	–	481 875
Atpirkimo investavimo sandoriai	16 171	–	–	–	–	–	16 171
Iš viso	2 792 584	1 386 238	428 000	425 020	410 503	331 559	5 773 904
2023 12 31							
Sąskaitų likučiai	1 066	507 843	–	34	13 665	24 413	547 021
Terminuotieji indėliai	30 226	–	–	–	–	–	30 226
Skolos vertybiniai popieriai	2 150 946	–	–	–	560 577	538 156	3 249 679
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	544 495	–	–	–	–	–	544 495
Atpirkimo investavimo sandoriai	30 045	–	–	–	–	–	30 045
Iš viso	2 756 778	507 843	–	34	574 242	562 569	4 401 466

2024 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2023 m. gruodžio 31 d., šis balanso straipsnis padidėjo 1 372 438 tūkst. Eur. Tai daugiausia lėmė padidėję sąskaitų likučiai Japonijos jenomis ir Šveicarijos frankais dėl metų pabaigoje susidariusių palankių sąlygų pinigų rinkoje sudaryti trumpalaikius sandorius. 2024 m. įgyvendindamas strateginės investicinio portfelio struktūros pakeitimus, Lietuvos bankas pradėjo investuoti į Australijos vyriausybės vertybinius popierius. 2024 m. šio balanso straipsnio bendrai vertei didinantį poveikį turėjo ir euro atžvilgiu pabrangęs JAV doleris.

Sąskaitų bankuose ir investicijų į vertybinius popierius, išorės paskolų ir kito išorės turto pasiskirstymas pagal emitento ir sandorio šalies ekonominę erdvę

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
JAV	2 753 576	2 719 851
Japonija	1 394 828	521 934
Kanada	471 930	619 592
Šveicarija	425 020	34
Australija	360 052	–
Didžioji Britanija	283 760	495 883
Tarptautinės finansų įstaigos	75 300	25 643
Kitos šalys	9 438	18 529
Iš viso	5 773 904	4 401 466

4 pastaba. Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta

Šį balanso straipsnį sudaro Lietuvos banko sąskaitų likučiai, investicijos į skolas ir apyvartinius nuosavybės vertybinius popierius ir aukso apsisiekimo sandoriai su euro zonos rezidentais užsienio valiuta.

(tūkst. Eur)

	GBP	AUD	USD	Kitos	Iš viso
2024 12 31					
Sąskaitų likučiai	68	237	86	184	575
Skolos vertybiniai popieriai	–	46 364	–	–	46 364
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	498 446	–	–	–	498 446
Aukso apsisiekimo sandoriai	–	–	25 422	–	25 422
Iš viso	498 514	46 601	25 508	184	570 807
2023 12 31					
Sąskaitų likučiai	40	–	387	623	1 050
Apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai	428 326	–	–	–	428 326
Iš viso	428 366	–	387	623	429 376

2024 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2023 m. gruodžio 31 d., šis balanso straipsnis padidėjo 141 431 tūkst. Eur. Tai daugiausia lėmė 2024 m. padidėjusios investicijos į apyvartinius nuosavybės vertybinius popierius, denominuotus Didžiosios Britanijos svarais sterlingų, įsigyti skolos vertybiniai popieriai, denominuoti Australijos doleriais įgyvendinus aktyvaus investicijų valdymo sprendimus.

5 pastaba. Pretenzijos ne euro zonos rezidentams eurai

Šį balanso straipsnį sudaro investicijos į skolas vertybinius popierius ir Lietuvos banko sąskaitų likučiai eurai su ne euro zonos rezidentais.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Sąskaitų likučiai	7	4
Skolos vertybiniai popieriai	–	45 597
Iš viso	7	45 601

6 pastaba. Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos	–	478 810
Iš viso	–	478 810

2024 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas nebuvo sudaręs su pinigų politikos operacijomis susijusio skolinimo operacijų su euro zonos kredito įstaigomis. 2023 m. gruodžio 31 d. visą Lietuvos banko ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų likutį sudarė suteiktas papildomas refinansavimas pagal TITRO III, jis pasibaigė 2024 m. rugsėjo mėn.

Šios operacijos plačiau apibūdintos Aiškinamojo rašto 4.3 dalyje „Skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“.

2024 m. (kaip ir 2023 m.) šių pinigų politikos operacijų vertės sumažėjimo nuostolių nenustatyta.

7 pastaba. Kitos pretenzijos euro zonos kredito įstaigoms eurai

Šiame straipsnyje parodyti su pinigų politikos operacijomis nesusiję Lietuvos banko sąskaitų likučiai kredito įstaigose, jie 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 3 956 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 799 tūkst. Eur), iš jų 3 800 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. tokių nebuvo) yra sandorio šaliai sumokėtas piniginis įkaitas, kuriuo Lietuvos bankas užtikrina savo įsipareigojimų pagal sudarytus sandorius vykdymą.

8 pastaba. Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko pagal VSPP įsigyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai bei pagal SPPP įsigyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai, kurie balanse parodomi amortizuota verte (žr. Aiškinamojo rašto 4.4 dalį „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai“).

(tūkst. Eur)

	2024 12 31		2023 12 31	
	amortizuota vertė	rinkos vertė	amortizuota vertė	rinkos vertė
VSPP	8 123 606	6 821 904	9 013 103	7 549 846
Tarptautinių institucijų vertybiniai popieriai	4 518 418	3 834 996	4 699 868	3 965 819
Lietuvos Respublikos Vyriausybės (agentūrų) vertybiniai popieriai	3 605 188	2 986 908	4 313 235	3 584 027
SPPP	2 623 050	2 228 602	2 753 496	2 279 661
Lietuvos Respublikos Vyriausybės (agentūrų) vertybiniai popieriai	2 623 050	2 228 602	2 753 496	2 279 661
Iš viso	10 746 656	9 050 506	11 766 599	9 829 507

Lentelėje vertybinių popierių rinkos vertė pateikta tik atskleidimo tikslais, ji nėra įtraukta į balansą.

ECB valdančioji taryba, remdamasi vertės sumažėjimo testo rezultatais, nusprendė, kad pagal 2024 m. gruodžio 31 d. būklę visi numatomi pinigų srautai iš vertybinių popierių, įsigytų pagal VSPP ir SPPP, bus gauti ir todėl 2024 m. (kaip ir 2023 m.) šiame straipsnyje parodytų Lietuvos banko turimų vertybinių popierių vertės sumažėjimo nuostolių nenustatyta.

9 pastaba. Kiti vertybiniai popieriai

Šiame straipsnyje parodyti Lietuvos banko turimi euro zonos rezidentų apyvartiniai nuosavybės vertybiniai popieriai, kurių likutis 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 546 543 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 581 561 tūkst. Eur). Šie vertybiniai popieriai 2023 ir 2024 m. buvo vertinami rinkos verte.

2024 m. gruodžio 31 d. apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių likutis sumažėjo įgyvendinus aktyvaus investicijų valdymo sprendimus.

10 pastaba. Dalyvavimas ECB

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Lietuvos banko įnašas į ECB kapitalą	52 241	50 953
Lietuvos banko įnašas į ECB rezervus ir atidėjinius, prilyginamus rezervams	168 223	162 455
Iš viso	220 464	213 408

Vadovaujantis ECBS ir ECB statuto 29 straipsniu, NCB dalys pasirašytajame ECB kapitale perskaičiuojamos kas penkeri metai arba pasikeitus ECBS NCB sudėčiai. Kapitalo raktas iš naujo perskaičiuotas 2024 m. sausio 1 d.

Po šio perskaičiavimo Lietuvos bankui tenkantis kapitalo raktas padidėjo 0,0119 proc. punkto ir nuo 2024 m. sausio 1 d. sudaro 0,4826 proc.

Padidėjus Lietuvos banko daliai apmokėtajame ECB kapitale, Lietuvos bankas 2024 m. sausio 1 d. pervedė papildomai 1 288 tūkst. Eur įmoką į ECB kapitalą ir nuo tos dienos Lietuvos bankui tenkanti pasirašytojo ir apmokėtojo ECB kapitalo dalis sudaro 52 241 tūkst. Eur.

Lietuvos bankas, pagal ECBS ir ECB statuto 48 straipsnio 2 dalį, buvo įnešęs 162 455 tūkst. Eur į ECB rezervus ir į atidėjinius. Po perskaičiavimo padidėjus Lietuvos bankui tenkančiam kapitalo raktui, Lietuvos bankas 2024 m. vasario 23 d. sumokėjo papildomą 5 768 tūkst. Eur įmoką į ECB rezervus ir atidėjinius. Po šio pervedimo Lietuvos banko įnašas į ECB rezervus ir atidėjinius sudaro 168 223 tūkst. Eur.

11 pastaba. Pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas

Lietuvos bankas, tapęs Eurosistemos dalimi, pagal ECBS ir ECB statuto 48 straipsnio 1 dalį, į ECB yra pervedęs užsienio atsargų dalį.

Šiame balanso straipsnyje parodomos Lietuvos banko pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas, – iki 2024 m. sausio 1 d. jos sudarė 233 496 tūkst. Eur. Pagal ECBS ir ECB statuto 30 straipsnio 2 dalį kiekvieno NCB pervestos užsienio atsargos nustatomos proporcingai jo daliai pasirašytajame ECB kapitale.

Dėl kapitalo rakto perskaičiavimo 2024 m. sausio 1 d. pakito Lietuvos banko pretenzija, susijusi su pervestomis užsienio atsargomis, šis balanso straipsnis padidėjo 5 903 tūkst. Eur ir nuo 2024 m. sausio 1 d. sudaro 239 399 tūkst. Eur.

12 pastaba. Pretenzijos, susijusios su TARGET

Šiame straipsnyje parodomas Lietuvos banko vidinis Eurosistemos likutis, susidaręs ECB atžvilgiu dėl pervedimų, kuriuos per TARGET atliko ir gavo ECBS NCB ir ECB. Jis 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 11 228 224 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 8 578 742 tūkst. Eur).

Likučio TARGET sąskaitoje padidėjimą daugiausia lėmė 2024 m. padidėję indėlių galimybės (žr. 20 pastabą „Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai“) ir valdžios sektoriaus sąskaitų likučiai eurai (žr. 22 pastabą „Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurai“), taip

pat 2024 m. įvykęs Lietuvos banko pagal VSPP įsigytų tarptautinių institucijų vertybinių popierių išpirkimas (žr. 8 pastabą „Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai) bei pasibaigusi papildomo refinansavimo pagal TITRO III operacija (žr. 6 pastabą „Su pinigų politikos operacijomis susijęs skolinimas euro zonos kredito įstaigoms eurai“) . Likutį TARGET sąskaitoje mažino padidėję Lietuvos banko sąskaitų užsienio valiutomis likučiai (žr. 3 pastabą „Sąskaitos bankuose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas užsienio valiuta“).

13 pastaba. Grynosios pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje

Šiame straipsnyje parodomas vidinis Eurosistemos likutis, susijęs su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje (žr. Aiškinamojo rašto 2.15 dalį „Banknotai ir monetos apyvartoje“ ir 19 pastabą „Banknotai apyvartoje“)¹⁹. 2024 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2023 m. gruodžio 31 d., šis likutis sumažėjo 251 771 tūkst. Eur, arba 27 proc. Tai lėmė didesnis Lietuvos banko išleistų į apyvartą eurų banknotų nominaliosios vertės padidėjimas (8 %), palyginti su visos Eurosistemos banknotų apyvartoje nominaliosios vertės padidėjimu (1 %).

14 pastaba. Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas

(tūkst. Eur)

	Materialusis turtas				Nematerialusis turtas (įskaitant nebaigtą kurti)	Nuomos teise naudojamas turtas	Iš viso
	žemė ir pastatai (įskaitant nebaigtą statybą)	pinigų skaičiavimo įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kompiuterių įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kitas materialusis turtas (įskaitant nebaigtą montuoti)			
Įsigijimo vertė 2023 12 31	37 163	8 827	17 068	7 515	26 039	4 983	101 595
Padidėjimas 2024 m.	–	27	3 474	423	5 713	–	9 637
Sumažėjimas 2024 m.	–	(2 248)	(2 774)	(133)	(747)	(2 113)	(8 015)
Įsigijimo vertė 2024 12 31	37 163	6 606	17 768	7 805	31 005	2 870	103 217
Sukauptas nusidėvėjimas (amortizacija) 2023 12 31	(20 584)	(6 272)	(13 047)	(5 488)	(12 397)	(3 811)	(61 599)
Nusidėvėjimas (amortizacija) 2024 m.	(633)	(265)	(1 369)	(73)	(1 932)	(822)	(5 094)
Nurašytas nusidėvėjimas (amortizacija) 2024 m.	–	2 248	2 774	133	747	2 113	8 015
Sukauptas nusidėvėjimas (amortizacija) 2024 12 31	(21 217)	(4 289)	(11 642)	(5 428)	(13 582)	(2 520)	(58 678)

¹⁹ Bendra apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertė paskirstoma Eurosistemos centriniams bankams kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną pagal banknotų paskirstymo raktą. ECB skiriama 8 proc. visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertės, kiti 92 proc. paskirstomi NCB. Kiekvienas nacionalinis centrinis bankas savo balanse parodo išleistų eurų banknotų dalį, atitinkančią jo apmokėtojo ECB kapitalo dalį. Skirtumas tarp eurų banknotų, priskirtų nacionaliniam centriniam bankui pagal jo apmokėtojo ECB kapitalo dalį, vertės ir faktiškai į apyvartą išleistų eurų banknotų vertės parodomas kaip „Grynosios pretenzijos (įsipareigojimai), susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje“.

	Materialusis turtas				Nematerialusis turtas (įskaitant nebaigtą kurti)	Nuomos teise naudojamas turtas	Iš viso
	žemė ir pastatai (įskaitant nebaigtą statybą)	pinigų skaičiavimo įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kompiuterių įranga (įskaitant nebaigtą montuoti)	kitas materialusis turtas (įskaitant nebaigtą montuoti)			
Likutinė vertė 2024 12 31	15 946	2 317	6 126	2 377	17 423	350	44 539
Likutinė vertė 2023 12 31	16 579	2 555	4 021	2 027	13 642	1 172	39 996

Ilgalaikio turto padidėjimui 2024 m. didžiausią įtaką turėjo Lietuvos banko viduje projektų būdu kuriamų nematerialiojo turto objektų pripažinimas ilgalaikiu turtu (4 661 tūkst. Eur) ir investicijos į kompiuterių įrangos atnaujinimą (3 474 tūkst. Eur).

Lietuvos bankas nėra sudaręs sandorių, pagal kuriuos būtų įkeistas Lietuvos banko materialusis turtas.

15 pastaba. Kitas finansinis turtas

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko sąskaitų likučiai euro zonos rezidentų institucijose (ne kredito įstaigose) eurai, taip pat Lietuvos banko reikmėms laikomos investicijos į neapvyktines nuosavybės priemones, kuriomis viešai neprekiuojama ir jų kaina nėra kotiruojama rinkoje.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Sąskaitų likučiai	353 870	346 673
Tarptautinių atsiskaitymų banko akcijos	3 334	3 334
SWIFT akcijos	24	177
VšĮ Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro steigimo įnašas	142	142
Iš viso	357 370	350 326

Lietuvos banko sąskaitos likutis rodo Lietuvos banko, kaip RT1²⁰ dalyvio, poziciją, kurią sudaro Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių – momentinių mokėjimo paslaugų naudotojų – lėšos, skirtos RT1 mokėjimams vykdyti.

Lietuvos bankas yra Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) narys, turintis 1 070 akcijų, jų įsigijimo vertė yra 3 334 tūkst. Eur, o kiekvienos akcijos nominalioji vertė – 5 000 SST. 2024 m. už TAB akcijas Lietuvos bankas gavo 485 tūkst. Eur (2023 m. – 372 tūkst. Eur) dividendų.

2024 m. Lietuvos bankas pardavė 32 SWIFT akcijas ir 2024 m. gruodžio 31 d. turėjo 5 akcijas, jų įsigijimo vertė yra 24 tūkst. Eur. 2023 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas turėjo 37 SWIFT akcijas, jų įsigijimo vertė buvo 177 tūkst. Eur. Dividendai už šias akcijas nemokami.

Lietuvos bankas yra vienas iš VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“ steigėjų, įnešęs 142 tūkst. Eur piniginių įnašą šios įstaigos įstatiniam kapitalui formuoti.

16 pastaba. Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai

Šiuose straipsniuose parodomi pagal nebalansinėse sąskaitose atvaizduojamus valiutų keitimo sandorius gautinų ir mokėtinų užsienio valiutų perkainojimo pagal rinkos kursą rezultatai, taip pat išankstinių valiutų

²⁰ RT1 – EBA CLEARING S.A.S à capital variable valdoma mokėjimų sistema.

keitimo sandorių be įvykdymo, vertybinių popierių ir palūkanų normų apsiskeitimo sandorių perkainojimo pagal jų rinkos kainą rezultatai.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31		2023 12 31	
	teigiami skirtumai	neigiami skirtumai	teigiami skirtumai	neigiami skirtumai
Valiutų keitimo sandoriai	15 753	2 301	3 237	9 094
Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo	7 811	5 848	6 500	–
Vertybinių popierių sandoriai	29	282	1 647	337
Palūkanų normų apsiskeitimo sandoriai	–	32	–	–
Iš viso	23 593	8 463	11 384	9 431

17 pastaba. Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Sukauptos palūkanų pajamos	128 185	140 663
Už pinigų politikos tikslais laikomus vertybinius popierius	47 587	51 063
Už vidines Eurosistemos pretenzijas	47 509	49 594
Už išvestines finansines priemones	16 076	8 500
Už kitus vertybinius popierius	15 984	17 460
Už TITRO III	–	12 911
Kitos sukauptos palūkanų pajamos	1 029	1 135
Nupirktų skolos vertybinių popierių atkarpos išmokos dalis	2 787	1 808
Būsimųjų laikotarpių išlaidos	3 112	5 402
Iš viso	134 084	147 873

2024 m. gruodžio 31 d. sukaupėtų pajamų ir būsimųjų laikotarpių išlaidų likutis sumažėjo daugiausia dėl sumažėjusių sukaupėtų palūkanų pajamų už TITRO III operaciją, ji pasibaigė 2024 m. rugsėjo mėn.

18 pastaba. Kitas įvairus turtas

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Trumpalaikis turtas	592	367
Kreditai Lietuvos banko tarnautojams	101	124
Išankstiniai mokėjimai ir kitos gautinos sumos	82	477
Iš viso	775	968

19 pastaba. Banknotai apyvartoje

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Eurų banknotai, Lietuvos banko išleisti į apyvartą	7 937 850	7 336 330
Eurų banknotų koregavimas pagal banknotų paskirstymo raktą	1 436 818	1 658 434
ECB išleistų eurų banknotų dalis	(749 960)	(719 805)
Iš viso	8 624 708	8 274 959

Šiame straipsnyje parodyta pagal banknotų paskirstymo raktą Lietuvos bankui tenkanti visų apyvartoje esančių eurų banknotų dalis (žr. Aiškinamojo rašto 2.15 dalį „Banknotai ir monetos apyvartoje“). Banknotų paskirstymo raktas 2024 m. gruodžio 31 d. buvo 0,543 proc. (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0,528 %). Faktiškai Lietuvos banko

išleistų į apyvartą eurų banknotų nominalioji vertė 2024 m. padidėjo 8 proc. Kadangi faktiškai Lietuvos banko išleistų į apyvartą eurų banknotų nominalioji vertė yra mažesnė už paskirstytų eurų banknotų nominaliąją vertę, susidaręs 686 858 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 938 629 tūkst. Eur) skirtumas parodomas balanso turto dalyje kaip „Grynosios pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje“ (žr. 13 pastabą).

20 pastaba. Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai

Šiame straipsnyje parodyti euro zonos kredito įstaigų einamųjų sąskaitų (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą) likučiai (išskyrus lėšas, kuriomis negalima laisvai disponuoti, ir kredito įstaigų, kurios atleistos nuo privalomųjų atsargų reikalavimų, sąskaitų likučius) ir indėlių galimybės likučiai.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Einamųjų sąskaitų likučiai (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą)	573 225	572 342
Indėlių galimybė	12 733 199	11 033 148
Iš viso	13 306 424	11 605 490

Iki 2022 m. gruodžio 20 d. už sąskaitų likučius, kurie atitiko privalomųjų atsargų reikalavimus, buvo mokamos palūkanos taikant naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, kurią Eurosistema taiko pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, o nuo 2022 m. gruodžio 21 d. iki 2023 m. rugsėjo 19 d. buvo mokama indėlių galimybės palūkanų norma. Vadovaujantis 2023 m. liepos 27 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimu nuo 2023 m. rugsėjo 20 d. už šiuos likučius mokama 0 proc. palūkanų norma.

2024 m. indėlių galimybės likutis padidėjo dėl išaugusio pinigų politikos operacijų sandorio šalių skaičiaus ir kredito įstaigų taikytos likvidumo valdymo politikos.

Likvidumą mažinančios pinigų politikos operacijos aprašytos Aiškinamojo rašto 4.5 dalyje „Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms, susiję su pinigų politikos operacijomis, eurai“.

21 pastaba. Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai

2024 m. gruodžio 31 d. kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurai sudarė 34 540 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 42 300 tūkst. Eur). Didžiąją šių įsipareigojimų dalį sudarė kredito įstaigų lėšos, kuriomis negalima laisvai disponuoti.

22 pastaba. Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurai

Šiame straipsnyje parodyti euro zonos rezidentų, įskaitant finansų įstaigas, kurioms netaikomi privalomųjų atsargų reikalavimai, sąskaitų likučiai eurai laikomi Lietuvos banke.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	4 295 638	3 594 829
Kiti įsipareigojimai	1 415 059	2 000 366
Iš viso	5 710 697	5 595 195

Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurai padidėjo dėl padidėjusių valdžios sektoriaus sąskaitų likučių. Šiam straipsniui mažinantį poveikį turėjo Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLINK dalyvių, nepriklausančių kredito įstaigų sektoriui (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), sumažėję sąskaitų likučiai.

23 pastaba. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurai

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLINK dalyvių ne euro zonos rezidentų (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), ne euro zonos NCB ir tarptautinių institucijų sąskaitų likučiai eurai,

laikomi Lietuvos banke. 2024 m. gruodžio 31 d. jie sudarė 1 049 505 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 1 132 604 tūkst. Eur). Sąskaitų likučiai daugiausia sumažėjo dėl sumažėjusių Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių, nepriklausančių kredito įstaigų sektoriui (mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų), sąskaitų likučių.

24 pastaba. Įsipareigojimai euro zonos rezidentams užsienio valiuta

Šiame straipsnyje atskleidžiami Lietuvos banko su euro zonos finansų sektoriaus rezidentais sudaryti atpirkimo skolinimosi, aukso apsikeitimo sandoriai užsienio valiuta, taip pat įsipareigojimai valdžios sektoriui – didžiausią jų dalį sudaro valstybės valdymo institucijų sąskaitų likučiai užsienio valiuta.

(tūkst. Eur)

	USD	CAD	Kitos	Iš viso
2024 12 31				
Įsipareigojimai finansų sektoriui	205 266	13 096	–	218 362
Aukso apsikeitimo sandoriai	173 352	–	–	173 352
Atpirkimo skolinimosi sandoriai	31 914	13 096	–	45 010
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	6 177	–	0	6 177
Iš viso	211 443	13 096	0	224 539
2023 12 31				
Įsipareigojimai finansų sektoriui	151 657	–	138 078	289 735
Aukso apsikeitimo sandoriai	151 657	–	138 078	289 735
Įsipareigojimai valdžios sektoriui	1 282	–	0	1 282
Iš viso	152 939	–	138 078	291 017

25 pastaba. Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko su ne euro zonos rezidentais sudaryti atpirkimo skolinimosi sandoriai ir kiti įsipareigojimai užsienio valiuta, kurių vertė 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 18 689 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 1 162 tūkst. Eur).

26 pastaba. Kiti gryniesi Eurosistemos įsipareigojimai (pretenzijos)

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Pinigų politikos pajamų paskirstymas	7 441	(26 589)
Kiti Eurosistemos įsipareigojimai (pretenzijos)	(1 125)	(1 125)
Kiti gryniesi Eurosistemos įsipareigojimai (pretenzijos)	6 316	(27 714)

Kitus grynuosius Eurosistemos įsipareigojimus (pretenzijas) sudaro 1) grynasis likutis ECB atžvilgiu, susijęs su mokėtina (gautina) pinigų politikos pajamų paskirstymo suma (žr. 35 pastabą „Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“); 2) grynasis likutis ECB atžvilgiu, susijęs su kitomis mokėtinomis ar gautinomis sumomis, įskaitant Lietuvos banko gautiną sumą, susijusią su tarpiniu ECB pelno paskirstymu (žr. 37 pastabą „Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse“).

ECB valdančioji taryba, atsižvelgdama į ECB bendrus 2023 ir 2024 m. finansinius rezultatus, nusprendė pasilikti visas pajamas, gautas iš apyvartoje esančių banknotų, taip pat pajamas, gautas iš vertybinių popierių, įsigytų pagal VPRP, TPP ir SPPP (žr. Aiškinamojo rašto 4.9 dalį „ECB pelno paskirstymas“). Todėl nei 2023 m., nei 2024 m. pabaigoje nebuvo jokios gautinos sumos, susijusios su ECB tarpiniu pelno paskirstymu.

27 pastaba. Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Sukauptos palūkanų išlaidos	25 035	18 929
Už sąskaitų likučius	12 215	11 258
Už išvestines finansines priemones	12 651	5 219
Kitos sukauptos palūkanų išlaidos	169	2 452
Kitos sukauptos išlaidos	2 016	1 961
Būsimųjų laikotarpių pajamos	28	30
Iš viso	27 079	20 920

Sukauptos palūkanų išlaidos už išvestines finansines priemones padidėjo daugiausia dėl didesnių sukaupytų palūkanų išlaidų už išankstinius valiutų keitimo sandorius (2024 m. gruodžio 31 d. jų likutis buvo 4 160 tūkst., 2023 m. gruodžio 31 d. – 50 tūkst. Eur).

28 pastaba. Kiti įvairūs įsipareigojimai

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Eurų monetos apyvartoje	162 561	154 395
Litų banknotai apyvartoje	76 380	77 352
Litų monetos apyvartoje	31 825	31 859
Kiti įvairūs įsipareigojimai	3 004	3 322
Iš viso	273 770	266 928

2024 m. gruodžio 31 d. į kitus įvairius įsipareigojimus įtraukta 342 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. – 1 161 tūkst. Eur) nuomos įsipareigojimų suma (žr. Aiškinamojo rašto 2.14 dalį „Nuoma“).

29 pastaba. Atidėjiniai rizikoms

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko suformuoti atidėjiniai finansinėms rizikoms (žr. Aiškinamojo rašto 2.16 dalį „Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams“), jie 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 422 410 tūkst. Eur. Lietuvos banko valdyba, remdamasi Eurosistemos mastu atliekamu finansinės rizikos lygio įvertinimu, priėmė sprendimą 2024 m. sudaryti papildomus 44 960 tūkst. Eur atidėjinius rizikoms (2023 m. – 129 529 tūkst. Eur). Po šio pervedimo atidėjinių rizikoms likutis 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė 467 370 tūkst. Eur.

Pagal 2024 m. birželio 30 d. būklę atliktą ECBS rizikų vertinimą, Lietuvos bankui tenkanti apskaitinė rizika sudarė 947 mln. Eur (2023 m. birželio 30 d. – 896 mln. Eur).

30 pastaba. Kiti atidėjiniai

Šiame straipsnyje parodomi Lietuvos banko suformuoti atidėjiniai ECB nustatytiems nerealizuotiesiems nuostoliams dėl pinigų politikos priemonių vertės sumažėjimo ir atidėjiniai įsipareigojimams (žr. Aiškinamojo rašto 2.16 dalį „Atidėjiniai finansinėms rizikoms ir įsipareigojimams“).

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Atidėjiniai ECB nustatytiems nerealizuotiesiems nuostoliams dėl pinigų politikos priemonių vertės sumažėjimo	–	246
Atidėjiniai įsipareigojimams	7 125	5 499
Tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas	4 299	3 521

	2024 12 31	2023 12 31
Išaitinoms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke	2 454	1 590
Lietuvos banko valdybos narių išaitinoms kompensacijoms, nustatytoms Lietuvos banko įstatyme	168	104
Atidėjiniai litų banknotams ir monetoms keisti	274	284
Iš viso	7 125	5 745

2023 m. visų Eurosistemos NCB sudaryti atidėjiniai, skirti pinigų politikos operacijų kredito rizikai padengti (42 918 tūkst. Eur), buvo panaudoti padengti didžiajai daliai realizuotojo nuostolio, atsiradusio dėl vieno Eurosistemos nacionalinio centrinio banko pagal SPPP turimų bendrovių sektoriaus vertybinių popierių, kuriems buvo nustatytas vertės sumažėjimas, pardavimo 2024 m. – 246 tūkst. Eur buvo padengta iš Lietuvos banko 2023 m. sudarytų atidėjinių. Lietuvos bankui tenkanti likusi realizuotojo nuostolio dalis (64 tūkst. Eur) kaip ir realizuotajam nuostoliui padengti panaudoti atidėjiniai, parodyti kaip pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultato dalis (žr. 35 pastabą „Grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas“).

Atidėjiniai tarnautojų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas padidėjo dėl išaugusio darbo užmokesčio ir nepanaudotų atostogų dienų skaičiaus. Atidėjinių išaitinoms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke, padidėjimui įtakos turėjo sumažėjęs atidėjiniais skaičiuoti naudojamas tarnautojų kaitos koeficientas ir išaugęs darbo užmokestis. Šių atidėjinių pasikeitimas parodytas 39 pastaboje „Personalo išlaikymo išlaidos“.

Atidėjiniai litų banknotams ir monetoms keisti – 2014 m. sudaryti atidėjiniai nurašytų litų banknotų ir monetų, kurie gali būti grąžinti į Lietuvos banką pakeisti į eurus, nominaliajai vertei padengti. 2024 m. panaudota 10 tūkst. Eur (2023 m. – 11 tūkst. Eur) šių atidėjinių.

31 pastaba. Perkainojimo sąskaitos

Šiose sąskaitose parodomi nerealizuotieji aukso, skolos ir apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių, nebalansinių finansinių priemonių bei užsienio valiutos perkainojimo prieaugiai. Atskirai nuo kitų perkainojimo prieaugių parodomi nerealizuotieji finansinių straipsnių perkainojimo prieaugis, susidaręs iki įstojimo į euro zoną.

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Perkainojimo sąskaitos		
Perkainojimo prieaugis, susidaręs iki įstojimo į euro zoną	164 456	164 456
Aukso	288 095	167 539
Užsienio valiutos	209 931	88 097
Nuosavybės vertybinių popierių	121 452	97 290
Skolos vertybinių popierių	8 208	18 922
Išvestinių finansinių priemonių	7 840	8 147
Iš viso	799 982	544 451

2024 m. gruodžio 31 d. perkainojimo sąskaitų likučiai padidėjo daugiausia dėl finansų rinkose pakilusios aukso kainos ir euro atžvilgiu pabrangusio JAV dolerio.

Nerealizuotieji perkainojimo nuostoliai, pripažinti išlaidomis pagal 2024 finansinių metų pabaigos būklę, parodomi 34 pastaboje „Grynasis finansinių operacijų ir vertės sumažėjimo rezultatas“.

32 pastaba. Kapitalas

2024 m. kapitalo pokyčių ataskaita

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 m. pelno paskirstymas	2023 12 31
Kapitalas			
Įstatinis kapitalas	60 000	–	60 000
Atsargos kapitalas	472 610	9 267	463 343
Iš viso	532 610	9 267	523 343

Lietuvos banko įstatinis kapitalas yra 60 000 tūkst. Eur ir yra visiškai suformuotas.

Lietuvos banko įstatyme nustatyta, kad Lietuvos banko atsargos kapitalas turi būti ne mažesnis už penkis įstatinio kapitalo dydžius ir gali būti didinamas iš Lietuvos banko pelno Lietuvos banko valdybos nepriklausomu sprendimu, priimtu atsižvelgiant į rizikas ir galimą jų poveikį. Atsargos kapitalas naudojamas susidariusiam Lietuvos banko nuostoliui padengti.

Lietuvos banko valdyba 2015 m. priėmė sprendimą didinti Lietuvos banko atsargos kapitalą iki siektino dydžio, numatydamą, kad jo kasmetinio didinimo tempas būtų lygus Lietuvos banko prognozuojamam vidutinio laikotarpio Lietuvos Respublikos BVP (apskaičiuoto palyginamosiomis kainomis) metinio augimo tempo vidurkiui, apskaičiuotam pagal ataskaitinių metų ketvirtąjį ketvirtį sudarytas Lietuvos banko prognozes.

7. Pastabos dėl pelno (nuostolio) ataskaitos

33 pastaba. Grynosios palūkanų pajamos (išlaidos)

(tūkst. Eur)

	2024 m.		2023 m.	
	palūkanų pajamos	palūkanų išlaidos	palūkanų pajamos	palūkanų išlaidos
Vidinių Eurosistemos pretenzijų (įsipareigojimų)	478 399	–	264 825	–
Už TARGET2 likučius	432 154	–	220 257	–
Už pretenzijas, susijusias su eurų banknotų paskirstymu	37 697	–	36 906	–
Už į ECB pervestas užsienio atsargas	8 548	–	7 662	–
Skolos vertybinių popierių	141 849	–	141 808	–
Pinigų politikos operacijų	111 345	(391 936)	133 078	(316 700)
Pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių	97 405	–	91 528	–
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų	13 922	–	41 353	–
Pagrindinių refinansavimo operacijų	18	–	197	–
Einamųjų sąskaitų (įskaitant privalomųjų atsargų sistemą)	–	–	–	(9 702)
Indėlių galimybės	–	(391 936)	–	(306 998)
Lietuvos banko sąskaitų likučių	17 757	–	17 770	–
Valiutų keitimo sandorių	15 493	–	4 222	–
Atpirkimo investavimo sandorių	1 658	–	1 984	–
Atpirkimo skolinimo sandorių	–	(2 069)	–	(403)
Aukso apsiikeitimo sandorių	–	(10 456)	–	(6 927)
Sąskaitų likučių Lietuvos banke	–	(197 160)	–	(130 199)
Kitos	875	–	1 052	–
Iš viso palūkanų pajamų (išlaidų)	767 376	(601 621)	564 739	(454 229)
Grynosios palūkanų pajamos (išlaidos)	165 755		110 510	

2024 m. Lietuvos bankas gavo 55 244 tūkst. Eur gryųjų palūkanų pajamų daugiau negu 2023 m., daugiausia dėl padidėjusių palūkanų pajamų už TARGET likučius. Teigiamą poveikį iš dalies atsvėrė padidėjusios palūkanų išlaidos už indėlių galimybės ir sąskaitų likučius Lietuvos banke. Grynosioms palūkanų pajamoms 2024 m. įtakos turėjo pakilusios ribinės palūkanų normos, taikomos Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, ir indėlių galimybės palūkanų normos. Tai lėmė 213 573 tūkst. Eur didesnes palūkanų pajamas už vidines Eurosistemos pretenzijas ir 84 938 tūkst. Eur didesnes palūkanų išlaidas už indėlių galimybę. Bendras palūkanų normų didėjimas turėjo įtakos 66 961 tūkst. Eur išaugusioms palūkanų išlaidoms už sąskaitų likučius, laikomus Lietuvos banke.

34 pastaba. Grynas finansinių operacijų ir vertės sumažėjimo rezultatas

Šiame straipsnyje parodomos a) grynosios pajamos (išlaidos), susijusios su finansinių priemonių, aukso ir užsienio valiutos pardavimo sandoriais ir b) finansinių straipsnių vertės sumažėjimas, kurį sudaro nerealizuotieji perkainojimo nuostoliai, susidarę dėl mažesnių rinkos kainų ir kursų, palyginti su šių straipsnių vidurkinėmis kainomis ir kursais, pagal 2024 m. gruodžio 31 d. būklę.

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Grynosios realizuotosios pajamos (išlaidos)	90 427	35 598
Sandorių vertybiniais popieriais	55 170	(1 334)
Sandorių užsienio valiuta	41 834	40 466
Išvestinių palūkanų normų sandorių	(6 577)	(3 534)
Finansinių straipsnių vertės sumažėjimas	(57 060)	(10 865)
Vertybinių popierių	(32 190)	(10 137)
Užsienio valiutos	(24 838)	(728)
Išvestinių finansinių priemonių	(32)	–
Grynas finansinių operacijų ir vertės sumažėjimo rezultatas	33 367	24 733

Grynosios realizuotosios pajamos iš sandorių vertybiniais popieriais didėjo daugiausia dėl teigiamo vertybinių popierių kainų pokyčio, susidariusio JAV dolerių ir Didžiosios Britanijos svaro sterlingų portfeliuose.

Vertybinių popierių vertės sumažėjimo nuostolis padidėjo daugiausia dėl JAV doleriais išreikštų skolos vertybinių popierių didesnių nerealizuotųjų kainos pokyčio nuostolių, susidariusių 2024 m. pabaigoje ir susijusių su šių vertybinių popierių pelningumo padidėjimu. Nerealizuotieji nuostoliai dėl valiutų kursų pokyčių padidėjo daugiausia dėl Australijos dolerio ir Kanados dolerio nuvertėjimo euro atžvilgiu nuo jų įsigijimo momento.

35 pastaba. Grynas pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Lietuvos banko surinktos grynosios pinigų politikos pajamos	(272 868)	(208 015)
Lietuvos bankui paskirstytos grynosios pinigų politikos pajamos	265 797	234 004
Iš viso	(7 071)	25 989
Ankstesnių laikotarpių pinigų politikos pajamų patikslinimas	(370)	600
Lietuvos bankui tenkančios grynosios atidėjinių pinigų politikos operacijų nuostoliams dengti pajamos (išlaidos) (žr. 30 pastabą „Kiti atidėjiniai“)	246	(246)
Grynas pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas	(7 195)	26 343

Šiame straipsnyje pateikiamas 2024 m. grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas, kuris sudarė 7 195 tūkst. Eur išlaidų (2023 m. – 26 343 tūkst. Eur pajamų). Šio straipsnio sudėtyje taip pat yra Lietuvos banko realizuotojo nuostolio dalis, susijusi su emitento, kurio vertybinius popierius vienas Eurosistemos nacionalinis centrinis bankas laikė BSPP ir SPPP bendrovių sektoriaus vertybinių popierių portfeliuose, įmonės restruktūrizavimu 2024 m.

2024 m. Lietuvos bankas faktiškai uždirbo daugiau grynųjų pinigų politikos pajamų, negu priklauso pagal kapitalo raktą.

(tūkst. Eur)

	Grynosios Lietuvos banko surinktos pinigų politikos pajamos	Grynosios visų NCB surinktos pinigų politikos pajamos	Pinigų politikos pajamų paskirstymas pagal Eurosistemos raktą	Grynasis 2024 m. pinigų politikos pajamų rezultatas	Grynasis 2023 m. pinigų politikos pajamų rezultatas
	a		b	b-a	
Skolinimas euro zonos kredito įstaigoms	13 940	6 709 494	39 600	25 660	112 597
Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai, kurių rizika dalijamasi	47 307	130 280 643	768 924	721 617	113
Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai, kurių rizika nesidalijama	277 831	8 202 226	48 410	(229 421)	457 413
Pretenzijos, atitinkančios pervestas užsienio atsargas	8 548	1 448 301	8 548	–	–
Grynosios pretenzijos (įsipareigojimai), susijusios su TARGET	432 154	15 608 318	92 121	(340 033)	(138 897)
Grynosios pretenzijos (įsipareigojimai), susijusios su eurų banknotų pasiskirstymu Eurosistemoje	37 697	(5 231 830)	(30 879)	(68 576)	(64 560)
Pretenzijos, susijusios su likvidumo teikimu užsienio centriniams bankams	–	1 102	6	6	25
Įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms	(391 936)	(120 846 918)	(713 245)	(321 309)	(432 494)
Skirtumas tarp nustatyto turto ir įsipareigojimų bazės (GAP)	(152 673)	8 863 314	52 312	204 985	91 792
TARGET2 kompensaciniai mokėjimai	–	(35)	(0)	(0)	–
Iš viso	272 868	45 034 615	265 797	(7 071)	25 989

Apskaičiavus 2024 m. visų Eurosistemos NCB uždirbtas pinigų politikos pajamas ir gautą rezultatą paskirsčius NCB proporcingai pagal jų kapitalo raktus, Lietuvos bankui tenkantis grynasis pinigų politikos pajamų paskirstymo rezultatas (įskaitant ir ankstesnių laikotarpių pinigų politikos pajamų patikslinimą) yra išlaidos, jos buvo pervestos per TARGET (žr. Aiškinamojo rašto 4.7 dalį „Pinigų politikos pajamų paskirstymas“ ir 26 pastabą „Kiti gryniesi Eurosistemos įsipareigojimai (pretenzijos)“).

36 pastaba. Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Komisinių ir kitų atlygių pajamos	22 860	17 348
Finansų rinkos dalyvių įmokų	15 154	11 715
Atsiskaitymo paslaugų	6 816	4 717
Vertybinių popierių skolinimo	164	211
Kitų paslaugų	726	705
Komisinių ir kitų atlygių išlaidos	(3 092)	(3 518)
Finansinių priemonių	(2 173)	(2 554)
Kitos	(919)	(964)
Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)	19 768	13 830

Lietuvos banko vykdoma finansų rinkos priežiūra pagal Lietuvos banko įstatymo nuostatas finansuojama iš priežiūrinių finansų rinkos dalyvių įmokų ir Lietuvos banko lėšų. 2024 m. Lietuvos bankas surinko 14 485 tūkst. Eur įmokų finansų rinkos priežiūros išlaidoms padengti (2023 m. – 11 158 tūkst. Eur) ir 669 tūkst. Eur finansų rinkos dalyvių įmokų pertvarkymo institucijos veiklai finansuoti (2023 m. – 557 tūkst. Eur).

Pajamos už atsiskaitymų paslaugas padidėjo daugiausia dėl 2024 m. išaugusio Lietuvos banko mokėjimo sistemos CENTROLink dalyvių atliekamų mokėjimų skaičiaus ir 2023 m. viduryje padidėjusių komisinių užmokesčių už CENTROLink mokėjimus.

37 pastaba. Pajamos iš nuosavybės finansinių priemonių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Apyvartinių nuosavybės vertybinių popierių dividendai	40 219	32 311
Neapvyvartinių nuosavybės vertybinių popierių dividendai	485	372
Iš viso	40 704	32 683

Pajamos iš apyvartinių nuosavybės finansinių priemonių 2024 m. padidėjo dėl padidėjusios dividendų grąžos.

Neapvyvartinių nuosavybės vertybinių popierių dividendai – dividendai 2024 ir 2023 m. gauti už Lietuvos banko turimas TAB akcijas (žr. 15 pastabą).

38 pastaba. Kitos pajamos

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Pajamos iš kolekcinio monetų ir kitų numizmatinių vertybių pardavimo	1 974	765
Kitos įvairios pajamos	968	1 042
Iš viso	2 942	1 807

2024 m. pajamos iš kolekcinio monetų ir kitų numizmatinių vertybių pardavimo padidėjo išleidus didesnę vertės (aukso) kolekcinio monetų.

39 pastaba. Personalo išlaikymo išlaidos

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Darbo užmokesčio išlaidos	31 399	26 450
Valdybos nariams	883	817
Struktūrinių padalinių vadovams	1 230	1 023
Kitiems Lietuvos banko tarnautojams	29 286	24 610

	2024 m.	2023 m.
Kitos išmokos	887	764
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	477	401
Atidėjinių su darbo santykiais susijusiems įsipareigojimams išlaidos (pajamos)	1 637	613
Iš viso	34 400	28 228

Pagal Lietuvos banko įstatymą, Lietuvos banko valdybą sudaro: Valdybos pirmininkas, du Valdybos pirmininko pavaduotojai ir du Valdybos nariai.

2024 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banke veikė dvylika departamentų ir du savarankiški skyriai. Iš viso 2024 m. gruodžio 31 d. Lietuvos banke faktiškai dirbo 677 tarnautojai, iš jų 41 – pagal terminuotas darbo sutartis (2023 m. pabaigoje – atitinkamai 668 ir 32). Dar 27 tarnautojai turėjo vaiko priežiūros atostogas ar nemokamas atostogas jų darbo kitose institucijose laikotarpiu (2023 m. pabaigoje – 25). Vertinant pagal visos darbo dienos ekvivalentą (angl. *full-time employee*), 2024 m. vidutiniškai dirbo 675 tarnautojai (2023 m. – 657 tarnautojai).

Personalo išlaikymo išlaidos 2024 m. daugiausia padidėjo dėl išaugusio tarnautojų skaičiaus, pakilusio darbo užmokesčio ir sumažėjusio tarnautojų kaitos koeficiento, taikomo skaičiuoti atidėjiniams išieitinėms išmokoms, mokėtinoms tarnautojams, įgysiantiems teisę į valstybinio socialinio draudimo pensiją dirbant Lietuvos banke.

40 pastaba. Administracinės išlaidos

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Administracinės išlaidos		
Informacinių sistemų palaikymo ir informacijos įsigijimo	12 389	10 839
Turto priežiūros	2 927	2 892
Narystės tarptautinėse organizacijose įmokų	2 231	1 905
Ryšio ir pašto	863	735
Įrangos ir biuro reikmenų	822	1 128
Tarnautojų mokymo	710	660
Tarnybinių komandiruočių	653	518
Komunikacijos	424	450
Kitos	1 901	1 534
Iš viso	22 920	20 661

Informacinių sistemų palaikymo ir informacijos įsigijimo išlaidos 2024 m. padidėjo daugiausia dėl didesnių išlaidų išorės paslaugoms, susijusioms su vykdytais informacinių sistemų programavimo ir jų techninio aptarnavimo darbais. 2024 m. bendram administracinių išlaidų didėjimui turėjo įtaką ir infliacija.

41 pastaba. Banknotų gamybos išlaidos

Lietuvos bankas kartu su kitais euro zonos NCB dalyvauja eurų banknotų gamyboje. ECB valdančioji taryba nustato eurų banknotų nominalus ir jų gamybos apimtį, kurią kiekvienais metais savo lėšomis turi įvykdyti euro zonos NCB. 2024 m. Lietuvos bankas patyrė 1 621 tūkst. Eur išlaidų už eurų banknotų gamybą Eurosistemos atsargoms papildyti (2023 m. – 1 548 tūkst. Eur).

42 pastaba. Kitos išlaidos

(tūkst. Eur)

	2024 m.	2023 m.
Kolekcinų ir proginių monetų kaldinimo išlaidos	1 556	556
Apyvartinių eurų monetų kaldinimo išlaidos	940	700
Pinigų apyvartos išlaidos	98	62

	2024 m.	2023 m.
Kitos įvairios išlaidos	10	3
Iš viso	2 604	1 321

2024 m. kolekcinų ir proginių monetų kaldinimo išlaidos padidėjo nukaldinus daugiau kolekcinų monetų (žr. 38 pastabą „Kitos pajamos“).

8. Kitos pastabos

43 pastaba. Išvestinės priemonės

2024 m. gruodžio 31 d. Lietuvos bankas turėjo galiojančių valiutų apsisikeitimo, išankstinių valiutų keitimo, išankstinių valiutų keitimo be įvykdymo, ateities ir išankstinių dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandorių. Visi šie sandoriai buvo sudaryti valdant Lietuvos banko finansinį turtą, nesusijusį su pinigų politikos operacijomis, ir parodomi nebalansinėse sąskaitose.

Valiutų apsisikeitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Pretenzijos	4 100 515	1 570 089
Įsipareigojimai	4 100 515	1 570 089

Išankstiniai valiutų keitimo sandoriai be įvykdymo

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Tariamų pretenzijos	1 113 228	292 960
Tariamų įsipareigojimai	1 121 217	293 009

Ateities sandoriai

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Pretenzijos	13 351 516	4 997 258
Įsipareigojimai	12 950 725	3 716 162

2024 m. gruodžio 31 d. ateities sandorių pretenzijų ir įsipareigojimų likučiai padidėjo įgyvendinant aktyvaus investicijų valdymo sprendimus.

Palūkanų normų apsisikeitimo sandoriai

2024 m. gruodžio 31 d. galiojusių palūkanų normų apsisikeitimo sandorių sutarta suma sudarė 14 438 tūkst. Eur (2023 m. gruodžio 31 d. šių sandorių Lietuvos bankas neturėjo).

Išankstiniai dar nepaskelbtų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių sandoriai

(tūkst. Eur)

	2024 12 31	2023 12 31
Gautini vertybiniai popieriai	28 658	76 545
Mokėtinos sumos	28 658	76 545

44 pastaba. Lietuvos banko turtas ir įsipareigojimai pagal užsienio valiutas

(tūkst. Eur)

	USD	GBP	AUD	CAD	CNY	XDR	Kitos
2024 12 31							
Balansinis turtas	2 848 251	832 404	477 022	412 138	5 282	891 845	1 826 817
Balansiniai įsipareigojimai	329 770	16 859	1 129	18 193	4 952	703 082	0
GRYNASIS BALANSINIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	2 518 481	815 545	475 893	393 945	330	188 763	1 826 817
Grynasis nebalansinis turtas (įsipareigojimai), įtrauktas į valiutų pozicijas	(157 947)	(262 887)	1 600	709	(285 100)	–	(1 825 540)
GRYNASIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	2 360 534	552 658	477 493	394 654	(284 770)	188 763	1 277
2023 12 31							
Balansinis turtas	2 779 963	980 099	–	577 745	4 264	851 226	526 121
Balansiniai įsipareigojimai	238 944	22 063	–	1 580	–	681 391	143 043
GRYNASIS BALANSINIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	2 541 019	958 036	–	576 165	4 264	169 835	383 078
Grynasis nebalansinis turtas (įsipareigojimai), įtrauktas į valiutų pozicijas	(118 723)	(284 299)	–	(17 939)	(304 758)	–	(371 667)
GRYNASIS TURTAS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	2 422 296	673 737	–	558 226	(300 494)	169 835	11 411

Santrumpos

BSPP	bendrovių sektoriaus pirkimo programa
BVP	bendrasis vidaus produktas
ECB	Europos Centrinis Bankas
ECBS	Europos centrinių bankų sistema
ES	Europos Sąjunga
Eurosistema	Europos Centrinis Bankas ir euro zonos centriniai bankai
JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
NCB	nacionaliniai centriniai bankai
POPP3	trečioji padengtųjų obligacijų pirkimo programa
SPPP	specialioji pandeminė pirkimo programa
SST	specialiosios skolinimosi teisės
TAB	Tarptautinių atsiskaitymų bankas
TITRO	tikslinė ilgesnės trukmės refinansavimo operacija
TPP	turto pirkimo programa
TVF	Tarptautinis valiutos fondas
TUVPPP	turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programa
VPRP	vertybinių popierių rinkų programa
VSPP	viešojo sektoriaus pirkimo programa

© Lietuvos bankas

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius

www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISSN 1648-9756 (online)